№ 182 (2682) ■ Вівторок, 9 жовтня 2001 року ■ Ціна договірна

Газета Верховної Ради України

Голос України

На фото АП: ці ракети згодом впадуть на Кабул...

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1596 р. Брестська (Берестейська) унія. Об'єднання частини православної церкви України і Білорусії з католицькою. ■ 1856 р. На Полтавщині народилася Софія Богомолець, революціонерка-народниця. Мати академіка Олександра Богомольця. ■ 1904 р. У Кам'янці-Подільському народився поет Микола Бажан. У 1958—83 рр. — головний редактор «Української Радянської Енциклопедії». ■ 1977 р. У Нью-Йорку почала виходити газета Ліги американських українців «Юкрейніан ньюс».

Війна в Афганістані — хід США у відповідь

Представники МЗС України виступили із заявою з приводу ударів США і Великої Британії по Афганістану. Україна підтримує антитерористичну операцію і водночас висловлює сподівання на те, що мирне населення Афганістану постраждає якнайменше.

Як заявив Президент України Леонід Кучма, «за жодних обставин військової участі нашої країни в операції не буде», проте Президент допускає можливість поставок зброї Узбекистану. Про початок антитерористичної операції Президента України Леоніда Кучму поінформував телефоном держсекретар США Колін Пауелл. В Україні вжито заходів для того, щоб покласти край усім можливим загрозам у зв'язку із загостренням ситуації у світі. Зокрема, посилено охорону посольств та об'єктів, які можуть становити загрозу в разі непередбачуваних ситуацій.

(Закінчення на 11-й стор.).

«Голос України» захищає читача від цінової «оптимізації».

Хоча Кабмін застосовує «шокову терапію»

На прес-конференції, яку проводили Держкомінформ та «Укрпошта», нас, журналістів, хотіли переконати, що нові тарифи на послуги «Укрпошти» за доставку та оформлення газет і журналів є манною небесною: всі видання почнуть дихати на повні груди і прославляти чиновників за нові тарифи. Загалом «Укрпошта» вважає, що тариф на доставку знижено в середньому на 22,3 відсотка, на приймання передплати — на 48 відсотків. Але такі видання, як наше та деякі інші (всього 106), які, за міркуванням директора «Укрпошти» Василя Мухіна, користувалися пільгами, дещо втратять. Якщо бути точним, то втратять не видання, а передплатники.

(Закінчення на 14-й стор.).

Волинський "соловейко" із "золотим" пером

«Такий голос гідний сцени Ла Скала!», — подарував комплімент голові облдержадміністрації Борису Клімчуку корифей української естради Василь Зінкевич після того, як обоє заспівали нев'янучу легендарну «Червону руту» на урочистому концерті «Митці Волині — ювілею держави», що відбувся в облмуздрамтеатрі імені Тараса Шевченка.

(Закінчення на 13-й стор.).

Перспектива

Головне не темпи, а результат

Українські аграрники засіяли озимими культурами 7 млн. 393 тис. гектарів, або 84 відсотки запланованих до посіву площ, у тому числі озимою пшеницею — 6 млн. 119 тис. гектарів (86%). **Як повідомляє «Інтерфакс-Україна»**, ці темпи нижчі за минулорічні. На аналогічну дату минулого року озимими було засіяно 7,9 млн. га.

Очікується, що посівна кампанія завершиться до 15 жовтня. За словами фахівців Мінагрополітики, 25 відсотків площ під озимими недостатньо зволожені, що може негативно позначитися на сходах і розвиткові цих культур. Усього в Україні планувано засіяти озимими 8 млн. 793 тис. гектарів (минулого року — 8,9 млн. гектарів).

(Продовження теми на 3-й сторінці).

Тенденції

Плати або з роботи йди

Тільки через три роки на Вінниччині зможуть повернути борги із зарплати, якщо розраховуватимуться так, як нині. Давним-давно зароблені кошти роботодавці виплачують, як кажуть, по чайній ложці — 3,2 відсотка (від загальної суми боргу) на місяць. Це одні з найнижчих темпів у державі. Кожному із 190 тисяч тих, з ким своєчасно не розрахувалися за виконану роботу, мають сплатити в середньому по 633 гривні. Більш як третині трудівників винні зарплату за півроку. А є такі, що сподіваються на її отримання 2—3 роки.

В області нема жодних підстав для зволікання з розрахунками, стверджує перший заступник голови облдержадміністрації Григорій Заболотний. Надто в аграрному секторі, якому належить левова частка боргів. Саме восени, коли зібрано врожай, до кас агроформувань надходить найбільше коштів. Однак в окремих районах борги стали більшими, ніж були.

Кожен голова райдержадміністрації у листопаді повинен буде подати письмовий звіт про розрахунки з працюючими. Хто не зуміє розпрощатися з боргами, замість звіту змушений буде написати заяву на звільнення, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

P. S. Пшениця на біржах України знову подешевшала

З пенсійною реформою не зволікати

Президент України Леонід Кучма звернувся до Верховної Ради та Кабінету Міністрів України з посланням «Щодо основних напрямів реформування системи пенсійного забезпечення населення України».

Як повідомляє Управління інформації і зв'язків з громадськістю адміністрації глави держави, Президент зазначає, що для України найприйнятнішою є багаторівнева пенсійна система. З урахуванням цього він пропонує провадити реформу за трьома напрямами: реформування солідарної системи, створення обов'язкової накопичувальної системи і розвиток добровільної накопичувальної системи.

У документі докладно виписано пункти реформування чинної системи, також акцентовано увагу на створенні відповідних економічних умов для майбутнього реформування, особливостях переходу до багаторівневої пенсійної системи, поєднанні пенсійної й податкової реформ, практичних аспектах здійснення пенсійної реформи в Україні.

«Унаслідок здійснення реформи буде впроваджена багаторівнева пенсійна система, побудована на засадах соціальної справедливості, солідарності поколінь і соціального страхування, — зазначено у посланні Президента. — Це розширить можливості для підвищення рівня життя людей похилого віку та зміцнення потенціалу економічного зростання. Будуть ліквідовані чинники соціальної несправедливості, перерозподілу коштів Пенсійного фонду на користь пільгових категорій. Доходи пенсіонерів перевищать прожитковий мінімум».

На думку Л. Кучми, подальше блокування пенсійної реформи «мало б надзвичайно негативні наслідки для держави й людей, законсервувало б неприпустимо низький рівень пенсійного забезпечення».

Президент України висловив надію, що Верховна Рада спільно з Кабінетом Міністрів зроблять усе для успішного здійснення пенсійної реформи й досягнення її основної мети — підвищення добробуту й поліпшення життя людей похилого віку.

Фотофакт

У Києві створено Всеукраїнську коаліцію молоді «Наша Україна». Її завдання — поширення ідей демократії, розв'язання питань соціальної адаптації молоді.

***На знімку** (зліва направо):*
Юрій Криворучко, активіст нової коаліції, Віктор Ющенко і В'ячеслав Кириленко.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У депутатів безліч зауважень

Держбюджет-2002

Комітет Верховної Ради у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів підтримає проект закону про Державний бюджет України на 2002 рік за умови посилення соціального захисту найбільш уразливих верств населення.

Парламентський комітет у своїх пропозиціях, зокрема, запропонував внести до переліку захищених статей Державного бюджету на 2002 рік видатки на забезпечення фінансування соціальних проблем інвалідів.

Видатки на фінансування Фонду соціального захисту інвалідів комітет пропонує передбачити розміром 374 млн. грн. Ці кошти спрямовуватимуться на оплату протезно-ортопедичних виробів та інвалідних візків, на часткове фінансування придбання автомобілів для інвалідів з найбільш важкими фізичними ураженнями, на санаторно-курортне лікування інвалідів, на встановлення телефонів інвалідам тощо.

Комітет вважає недостатньо запланованою в документі субвенцію на виплату допомог сім'ям з дітьми, інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам у сумі 1 млрд. 76 млн. грн. За підрахунками депутатів, субвенція в розрахунку на одну особу становитиме 80 грн. Комітет також запропонував встановити виплату у 2002 році щорічної разової допомоги інвалідам війни I групи у розмірі 160 грн., інвалідам війни II групи —130 грн., учасникам бойових дій — 100 грн. тощо. А ветеранів Великої Вітчизняної війни, інвалідів I, II, III груп звільнити від сплати податку на додану вартість.

* * *

На засіданні Комітету Верховної Ради з питань соціальної політики та праці ухвалено запропонувати Кабінету Міністрів встановити у 2002 році мінімальну заробітну плату у розмірі 165 грн. Парламентський комітет позитивно оцінив наміри уряду зробити бюджет наступного року «соціальним» і спрямувати на фінансування соціальної сфери не менш як 52% усіх видатків. Водночас депутати звернули увагу на те, що обгрунтування соціального блоку статей не підкріплено даними про обсяги державних соціальних гарантій на наступний рік. Зокрема, не розв'язується комплекс проблем, пов'язаних із реформуванням оплати праці.

Комітет заперечив проти призупинення норм статті 57 Закону України «Про освіту», статті 25 Закону України «Про загальну середню освіту», деяких інших статей, які стосуються надбавок і доплат до основної ставки працівника цих установ. Комітет також не погодився з встановленим урядом механізмом індексації заробітної плати, який, на думку депутатів, не забезпечує ефективного дотримання передбачених законом гарантій щодо підтримки купівельної спроможності населення. Комітет запропонував передбачити кошти на індексацію зарплат працівникам бюджетних установ окремим рядком.

Інформаційне управління ВР.

ЗАЯВА
депутатської групи «Трудова Україна» у Верховній Раді України щодо необхідності врахування зауважень Президента України у проекті нового виборчого закону

У черговий раз Президент України Леонід Кучма цілком справедливо застосував своє право вето щодо ухваленого парламентом Закону України «Про вибори народних депутатів України». І в черговий раз основним аргументом Президента щодо цього законопроекту стала відсутність у ньому після стількох парламентських редакцій рівних можливостей для учасників виборчого процесу.

Депутатська група «Трудова Україна» у Верховній Раді України у цьому зв'язку заявляє, що продовжує виступати за врахування всіх зауважень Президента України до нового виборчого закону, послідовно підтримувала і підтримуватиме їх своїми голосами в сесійному залі. Ми наголошуємо на своїй солідарності з рішенням Леоніда Кучми застосувати вето, і підкреслюємо, що група голосуватиме проти його подолання Верховною Радою, закликаючи до таких самих дій і своїх колег по парламенту.

Ми вважаємо, що Верховній Раді України потрібно, замість недоречних спроб долання вето, терміново взятися за доопрацювання вказаних Президентом України положень проекту закону «Про вибори народних депутатів України». Насамперед це стосується чіткого визначення кількісного і якісного складу виборчих комісій, скорочення термінів виборчої кампанії до 90 днів, забезпечення прозорості виборів, збільшення можливостей виборців отримати необхідну інформацію про кандидатів у народні депутати тощо.

Ми переконані, що нинішній парламент має не протиставляти свою позицію обгрунтованій аргументації Президента України, а зобов'язаний у руслі його зауважень, відповідно до чинного законодавства і Конституції забезпечити наступним виборам до парламенту найчіткішу, найдемократичнішу і найпрозорішу процедуру.

Ігор ШАРОВ,
керівник депутатської групи «Трудова Україна» у Верховній Раді України.
05.10.2001 року.

ФНП «упав», КУН «пропав». Хто лишився «на трубі»?

«Боротися не проти чогось або проти когось, а показати, що в нас є відповідь на питання, як облаштувати Україну»

Підсумок тижня

На виборчій карті до рубежів «Нашої України» примкнули кордони «За єдину Україну» (єдину на трудовиків, народних демократів, аграрників і регіоналів) і просто «За Україну» (М. Сироти і Б. Олійника). Якщо й інші пошукачі партійних парламентських мандатів наділені такою ж само оригінальною фантазією, то цілком імовірно, що нас ощасливлять «Україною енерго-футбольною» (у розумінні — об'єднаною) або «Україною, вільною від України» (в уяві якого-небудь «двіження»), або ж хтось із політичних дотепників сподобиться проголосити, як тост, — «За нашу і вашу Україну»... В необізнаного в тонкощах виборчих технологій громадянина з правом «обирати» від таких «однойменних держав» зарябіє в очах від самого погляду в бюлетені.

Утім, політично заангажованій частині суспільства також не позаздриш. Доки вона переймалася заочним діалогом між Юлією Тимошенко і Віктором Ющенком і чекала на відповідь останнього, екс-прем'єр «облаштовував» «Нашу Україну». Результати переговорного процесу з формування блоку він оприлюднив у суботу на форумі коаліції молоді «Наша Україна». Серед уже заявлених раніше почесних фундаторів — обох Рухів, «блжоли» Віктора Пинзеника — в конфігурацію виборчого блоку з привабливою назвою і не менш привабливим лідером вписалися «Солідарність» Петра Порошенка, ліберали на чолі з Володимиром Щербанем та інші потужні партії, громадські об'єднання і рухи, загальною кількістю в 30 найменувань найдобірнішого асортименту. Головне завдання якого, за визначенням В. Ющенка, «боротися не проти чогось або проти когось, а показати, що в нас є відповідь на питання, як облаштувати Україну».

Процес парафування угод з визначеними союзниками триватиме впродовж нинішнього тижня і завершиться згідно з попередніми планами «приєднанням тих політичних сил, котрі поки що перебувають на стадії прийняття рішення». Не виключено, що цю хистку позицію поміняють на надійніше становище славні посланці регіонів України, з лідером яких Миколою Азаровим усе ще проводяться «глибокі взаємні консультації». «Я впевнений, що їхнім результатом залежно від предмета наших домовленостей буде прийняття рішення або про співробітництво в рамках майбутньої коаліції, або про співробітництво з окремих проектів, починаючи від проекту розподілення мажоритарних округів, проектів етики виборів, проектів про ненапад...»

З упевненістю, до речі, можна було і не квапитися хоча б з ностальгії за «старими добрими часами», коли прем'єр Віктор Ющенко рішуче відбивав атаки на уряд, упаковані в «камуфляж» пріснопам'ятної заяви «прес-служби ДПА». Пригадується, саме вона оголосила «арифметичну» війну реформаторам. Але ці спогади, звичайно, дрібниця, коли люди задумали формувати «відкрите громадянське суспільство з ефективною економікою», і тим паче — «глибокими моральними цінностями».

Не знаю, кого більше спантеличили змальовані талановитим художником-аматором Віктором Ющенком контури карти «Нашої України» — саму Юлію Тимошенко, яка, без сумнівів, чекала іншої «географії», чи ще одного партійного лідера жіночої статі. Принаймні колишній соратниці по урядових барикадах екс-прем'єр залишив красиву обіцянку спеціальною групою координаторів «вивчати пропозиції лідера ФНП про створення єдиного виборчого блоку». Уявімо, що тепер від колишнього віце-прем'єра залежить, чи захоче вона продовжити «цифрові дебати» з головним податківцем у рамках спільного етичного проекту. А ось у Слави Стецько, схоже, вибору не залишилося.

Як помітив уважний спостерігач, з переліку «титульних» партій — складових «НУ» зникла абревіатура — «КУН». Член, між іншим, троїстого політичного союзу в парламенті, очолюваного В. Пинзеником, Г. Удовенком і самою С. Стецько. На пряме запитання, «Куди подівся КУН?» — в надрах «Нашої України» відповіли дипломатично: з одного боку, він «вписується в конфігурацію», а з другого, залишається в тіні узагальненої графи «інші політичні сили», оскільки «треба враховувати інтереси загальної справи». Відвертіше раптову «малозначущість» своєї партії оглядачу «ГУ» прояснила Слава Стецько.

— Пан Ющенко минулої п'ятниці мені навіть піраміду намалював — для наочнішої аргументації, чому Конгрес не може претендувати на повноцінне «громадянство» в «Нашій Україні». Слово «націоналіст» може відлякати виборців на сході, а нам треба «думати про цілісність справи, щоб бути впевненим у силі»... Ось християнсько-демократична ідея підходить, ураховуючи менталітет християнського нашого народу.

Очевидно, політтехнологам «Нашої України» доводиться справді зважати на «цілісність справи», себто настрої виборців усіх регіонів. Але, за логікою, менталітет східного електорату, наприклад, у тій же Сумщині, напевно вимагає до облаштування «піраміди» залучити швидше прогресивних соціалістів, ніж лібералів. Далебі «осяйні перспективи», змальовані товаришкою Вітренко, значно звабливіші в очах зубожілих виборців, ніж методи приватизації, запропоновані начебто голосом пана Щербаня на касетах Миколи Мельниченка. Ось така конфігурація може вимальоватися за всіма проектами відразу.

Убезпечивши цнотливі вуха від вибухонебезпечного слова «націоналіст», Віктор Андрійович разом із соратниками, донедавна більшість яких перехрещувалася від призупинення спілки з Морозом, настільки воно ображало їхні самостійницькі, патріотичні, національно свідомі серця, відточують «ключ до перемоги демократії». А вона гряде —остаточна й безповоротна. Інакше для чого було б залучати до проекту сили, які є визначними спецами в демократичних і моральних цінностях. У їхніх «експортних варіантах» здебільше.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

А хтось відточує новий «ключ до перемоги демократії»

Крапку ставити зарано

У заголовку матеріалу «Безпека — відносна. А невинність — цілковита», який надруковано в «ГУ» за суботу, слід було поставити знак питання. Вже ввечері в п'ятницю Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах заявив, що версія щодо причетності українських ППО до загибелі Ту-154 має право на існування. За кілька годин раніше міністри оборони України і Росії в унісон стверджували, що українська навчальна ракета просто не могла влучити в російський пасажирський літак.

Президенти України Леонід Кучма і Росії Володимир Путін домовилися про спільне розслідування причин загибелі лайнера фахівцями двох країн. У суботу Путін визнав надані Україною відомості про навчання ППО в районі мису Опук в Криму неповними і недостатніми. У зв'язку з цим до Міноборони України й було направлено додатковий запит. У понеділок для сприяння у розслідуванні причин загибелі авіалайнера до Сочі прибула група українських військових і цивільних експертів, яка надала комісії з розслідування причин авіакатастрофи дані об'єктивного контролю за пусками ракет під час навчання 4 жовтня.

Частково ці дані було оприлюднено на вчорашньому брифінгу в Міністерстві оборони України. Як заявив журналістам Головнокомандувач військ ППО Збройних Сил України генерал-полковник Володимир Ткачов, матеріали об'єктивного контролю, які має міністерство на цей момент, «свідчать про непричетність українських ППО до цієї катастрофи».

Найближчі у часі до моменту загибелі лайнера були пуски навчальних ракет С-200 і С-300, одна з яких (С-300) за дальністю свого польоту не могла «перетнутися» з Ту-154. Друга ракета (С-200) на момент, коли російський літак зник з радарів (12 годин 44 хвилини), вже самоліквідувалася і була у воді.

Однак самовпевнену крапку в кінці цієї справи ставити зарано. Як повідомляють інформагентства, на місці падіння літака в Чорному морі виявлено предмет, схожий на корпус ракети. Нові знахідки пошукових загонів ставлять перед фахівцями нові запитання...

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Фотофакт

У Полтаві відбулося спільне розширене засідання працівників правоохоронних органів та керівників області й районів. На ньому підбито підсумки роботи міліції за останній час.

***На знімку:** ключі від службових автомобілів вручає Міністр внутрішніх справ Юрій Смирнов.*

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (Укрінформ).

Транспорт

Глибинка стала ближче

У Криму відновлено регулярні автобусні рейси до 89 сіл півострова.

Уряд автономії, поставивши за мету до літа 2002 року охопити автобусним рухом 90 відсотків населених пунктів півострова, вирішив провести переоблік усіх транспортників, ввести передрейсовий контроль машин і здоров'я водіїв. Здешевить витрати пасажирів те, що наступного літа на лініях, котрі зв'язують приморські регіони, з'явиться щонайменше 80 нових автобусів.

Сергій ХОЛОД.

Шановні народні депутати України!

17 жовтня 2001 року о 18-й годині відбудеться XIII засідання секції «Автомобіль України» Всеукраїнського депутатського клубу «Парламент» у Верховній Раді України у приміщенні конференц-залу № 12 за адресою: вул. Грушевського, 18/2.

Тенденції

Аби чиновники здорові були

У Чернігові відбулася обласна спартакіада держслужбовців, в якій взяли участь команди чиновників з облдержадміністрації і районів. На спортмайданчиках розгорнулося досить емоційне протиборство з міні-футболу, перетягування каната, парк-волейболу, армреслингу і більярду. Головна мета змагань —залучити держслужбовців до занять спортом, аби вони мали гарну фізичну форму.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Врожай-2001

Прибутковий соняшник

Завершили збирання соняшнику в агроцехах Маріупольського металургійного комбінату імені Ілліча. Нинішнього сезону цю культуру вирощували з дотриманням усіх правил агротехніки на 10 тисячах га. Зібрано 16 тисяч тонн соняшнику — в окремих господарствах урожайність досягає 25 центнерів з гектара. Цього року ціни на соняшник зросли на 35 відсотків, тому управління сільського господарства комбінату сподівається отримати додаткові прибутки.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Рисовим чекам загрожує імпорт

На кримських ланах у розпалі збирання рису. Всього очікується намолотити 50—55 тисяч тонн білих зерен за середньої врожайності 44 центнери з гектара. Найвагомішим внеском сподівається похвалитися Красноперекопський район — майже 30 тисячами тонн.

Тим часом спостерігається тенденція до скорочення посівних площ під цією культурою — вирощування білих зерен стало надто витратним і майже невигідним. Адже в країну з усіх усюд масово завозиться дешевший рис низької якості. Це при тому, що півострів може забезпечити дві третини потреби України у високоякісному білому зерні. Чи потрібен власний рис нашій державі? З відповіддю на це у верхах зволікають не перший рік, спостерігаючи за невпинним скороченням рисових чеків.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Споживач не буде крайній

Коментар

Наприкінці минулого тижня в столичному Будинку профспілок відбувся установчий з'їзд Всеукраїнської громадської організації «Асоціація споживачів послуг монополій», яка одразу дістала назву Антимонопольного союзу (АС).

Як і належить, з'їзд затвердив напрями діяльності, обрав робочі органи управління АС і, зрозуміло, прийняв рішення стати асоційованим членом Української спілки промисловців та підприємців. Як зазначив у своєму виступі на з'їзді новообраний голова АС народний депутат Олексій Кучеренко, нині потрібні не розрізнені, а спільні зусилля для того, щоб цивілізовано врегульовувати відносини між підприємствами-монополістами та споживачами їхніх послуг. А цивілізовано — означає захищати законні інтереси споживачів.

З виступів на установчому з'їзді АС народних депутатів, урядовців, представників регіонів випливало, що ціни на ринках природних монополій зростають значно швидше, ніж середні в економіці.

Нестабільність ринкового середовища і деформована структура економіки разом з істотними управлінськими та комерційними свободами дають можливість монополістам одержувати надприбутки всупереч законодавству. До того ж 42 відсотки усіх порушень припадає на вітчизняних монополістів. Найбільш вразливою від монопольного диктату залишається житлово-комунальна сфера. Скажімо, позаторік унаслідок 145 порушень антимонопольного законодавства суб'єктами господарювання перевитрати споживачів сягнули 15 мільйонів гривень! Зі споживачами послуг не радяться, коли вольовим чином підвищують тарифи на залізничному транспорті, у галузі зв'язку або в енергетиці. На Заході функції державного регулювання діяльності монополій у цих галузях виконують незалежні національні комісії, а в Україні діє лише одна подібна —Нацкомісія з регулювання електроенергетики. Отже, Антимонопольний комітет за таких умов виконує і регулятивні, і контролерські обов'язки, а споживач залишається, зазвичай, беззахисним перед свавіллям монополістів.

Створення Антимонопольного союзу дехто поквапився поєднати з наближенням передвиборної кампанії до Верховної Ради: мовляв, депутати прагнуть розширити електоральне поле за рахунок тих, кому монополісти вже поперек горла. Делегати з'їзду рішуче відкидають цю підозру, наголошуючи при цьому, що згідно із Законом України «Про природні монополії» громадський контроль за діяльністю суб'єктів природних монополій здійснюють об'єднання споживачів. Тобто громадяни!

Сергій ВЛАД.

У номер

Знову осінь. Знову гаряче

Ще не встигли згаснути посмішки від прослуханого звіту американського детективного агентства «Кролл» про виконання замовлення «трудовиків», як ця тема знову стала предметом для обговорення. На недавній прес-конференції Олександр Мороз уточнив «дислокацію» «оригінального пристрою для зняття записів у кабінеті Президента». Те, що має в народі популярну кодову назву «цифровий диктофон», за словами лідера СПУ, перебуває нині на дослідженні у ФБР. О. Мороз також пообіцяв, що Микола Мельниченко невдовзі сам розповість, яким чином проводилися записи в кабінеті №1.

Цю інформацію в ексклюзивному інтерв'ю «ГУ» доповнив ще один народний депутат — Григорій Омельченко, який щойно повернувся зі Сполучених Штатів, де традиційно зустрічався з «майором в екзилі».

— Ми з Мельниченком уважно вислухали звіт «американських кроликів». Після закінчення телемосту Микола усміхнувся і здвигнув плечима: «Без коментарів».

Для професіоналів коментарі і справді зайві, пояснює Г. Омельченко. Щоб зробити так званий слідчий експеримент, треба максимально відтворити ситуацію, яка була на момент записів. Лише тоді можна стверджувати про доказовість. А в детективів не було технічних засобів, якими користувався майор. Вони не знали дислокації інших пристроїв, крім одного —відомого: під диваном. Не знали вони ще одного факту: записи велися не тільки в кабінеті № 1, а й інших приміщеннях. В експерименті не брав участь сам Мельниченко, який міг би показати місця, де він робив закладки. І, зрештою, кроллівці користувалися навіть не тими плівками, які Мороз демонстрував журналістам, а записами, скинутими в «Інтернет». Тож їхній результат дорівнює нулю за доказовістю. Детективи просто майстерно «здоїли» замовників.

І Олександр Мороз, і Григорій Омельченко стверджують, що «Кролл» не звертався до Мельниченка по допомогу в розслідуванні. І ще одне: майор готовий поклястися на чому завгодно — Біблії, Конституції, новому Кримінальному кодексі, — що записи, які стосуються Гонгадзе, автентичні, відповідають дійсності і не мають жодного монтажу.

Григорій Омельченко наводить ще одну аналогію: спецслужби США на підставі радіоперехоплення стверджують про доказовість причетності бен Ладена до терактів в Америці. Тому, на його думку, записи майора Мельниченка також можуть правити за речовий доказ.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

■ Львів

«Контрасти» — з глибини віків у майбутнє

У Львові триває Міжнародний фестиваль сучасної музики «Контрасти». Фестиваль прижився у Львові, бо гармонійно поєднується із «музикою в архітектурі». А Львів, до слова, може бути найліпшою енциклопедією архітектурних стилів. Нові мистецькі ідеї завжди знаходили тут благодатний грунт. Під час фестивалю звучатиме сакральна музика, створена нашими сучасниками, виступатимуть відомі мистецькі колективи, що виконуватимуть твори Мирослава Скорика, Валентина Сильвестова, Арво Пярта, Анджея Нікодемовича. Фестиваль «Контрасти» відбувається під патронатом Національної спілки композиторів за сприяння міської влади і посольств ряду європейських держав, *повідомляє наш кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ.*

■ Фотофакт

Одеська вірменська громада відзначила 1700-річчя прийняття християнства у Вірменії як державної релігії.

***На знімку:** учасники аматорської вистави, присвяченої цій даті.*

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

Відомості про навчання ППО в районі мису Опук неповні і недостатні

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про порядок ввезення (пересилання) й оподаткування особистих речей, що ввозяться (пересилаються) громадянами

Цей Закон встановлює порядок митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів, транспортних засобів та окремих номерних вузлів до них, що ввозяться (пересилаються) в супроводжуваному та в несупроводжуваному багажі, вантажних, експрес- та міжнародних поштових відправленнях на митну територію України і належать громадянам.

Порядок ввезення на митну територію України, митного оформлення валюти та валютних цінностей встановлюється окремими законами України.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

громадяни — фізичні особи-резиденти та нерезиденти, які не є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;

громадяни-резиденти — громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які мають постійне місце проживання в Україні, у тому числі ті, які тимчасово перебувають за кордоном;

громадяни-нерезиденти — іноземці, громадяни України, особи без громадянства, які мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі ті, які тимчасово перебувають на території України;

постійне місце проживання — місце проживання на території будь-якої держави не менше одного року громадянина, який не має постійного місця проживання на території інших держав і має намір проживати на території цієї держави протягом будь-якого строку, не обмежуючи таке проживання певною метою, і за умови, що таке проживання не є наслідком виконання цією особою службових обов'язків або зобов'язань за договором (контрактом);

предмети — особисті речі, товари, транспортні засоби та окремі номерні вузли до них, що переміщуються громадянами через митний кордон України;

товари — будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для відчуження, що переміщуються через митний кордон України та не можуть бути віднесені до особистих речей або транспортних засобів та окремих номерних вузлів до них;

транспортний засіб — пристрій, призначений для перевезення людей і (або) вантажу, а також установленого на ньому спеціального обладнання чи механізмів;

механічний транспортний засіб — транспортний засіб, який приводиться в рух за допомогою двигуна;

номерні вузли — кузови, шасі, інші вузли, на які при здійсненні митного оформлення видаються посвідчення на реєстрацію в органах Державної автомобільної інспекції Міністерства внутрішніх справ України або інших реєстраційних органах і при заміні яких реєстраційними органами в технічних паспортах (свідоцтвах про реєстрацію) робиться відповідна відмітка про заміну;

особисті речі — предмети першої необхідності, призначені, в першу чергу, для забезпечення життєдіяльності власника — громадянина, є власністю такого громадянина та призначені виключно для власного користування такого громадянина, не є товаром та не призначені для відчуження або передачі іншим особам, відповідають меті та цілям перебування за кордоном.

Перелік предметів, що не можуть бути віднесені до особистих речей, визначається Кабінетом Міністрів України з урахуванням норм, що застосовуються для визначення особистих речей у країнах Європейського Співтовариства;

продукти харчування — будь-яка продукція тваринного і рослинного походження та вироби з неї, призначені для харчування;

сільськогосподарська продукція — будь-яка продукція тваринного і рослинного походження, що підпадає під визначення першої —двадцять четвертої груп Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності;

міжнародні поштові відправлення — упаковані та оформлені відповідно до вимог Актів Всесвітнього поштового союзу та Правил надання послуг поштового зв'язку листи, поштові картки, відправлення з оголошеною цінністю, бандеролі та спеціальні мішки з позначкою «М», дрібні пакети, поштові посилки, відправлення міжнародної прискореної пошти з позначкою «EMS», які приймаються для пересилання за межі України, надходять до України або переміщуються територією України транзитом підприємствами поштового зв'язку;

несупроводжуваний багаж — відправлені власником (або за його дорученням — іншою фізичною чи юридичною особою) особисті речі та товари, що перетинають митний кордон України окремо від власника;

вантажне відправлення — товари, що надходять в Україну на адресу громадян, які не перебували за кордоном у момент їх придбання і не відправляли їх в Україну;

декларування — заявлення за встановленою формою (письмовою, усною) мети переміщення через митний кордон України предметів і точних даних про кількісні, якісні та вартісні характеристики таких предметів, а також будь-яких відомостей, необхідних для митного контролю та митного оформлення;

усне декларування — форма декларування, яка передбачає повідомлення власником — громадянином в усній формі при митному оформленні на вимогу посадової особи митного органу всіх необхідних даних, що стосуються кількісних, якісних та вартісних характеристик предметів, які переміщуються таким громадянином через митний кордон України;

письмове декларування — форма декларування, яка передбачає повідомлення власником — громадянином у письмовій формі всіх необхідних даних, що стосуються кількісних, якісних та вартісних характеристик предметів, які переміщуються такою особою через митний кордон України, шляхом заповнення митної декларації встановленої форми;

переміщення через митний кордон України — ввезення громадянами на митну територію України, вивезення громадянами з цієї території або транзит через територію України громадянами предметів;

пропуск через митний кордон України — дозвіл митниці на використання громадянами предметів на митній території України з метою, заявленою митниці;

тимчасове ввезення на митну територію України та тимчасове вивезення за межі митної території України — ввезення на митну територію України за умови зворотного вивезення за її межі та вивезення з митної території України за умови зворотного ввезення;

вільне використання — розпорядження пропущеними через митний кордон України предметами без митного контролю на митній території України;

форс-мажорні обставини — обставини непереборної сили та інші незалежні від громадянина обставини.

Стаття 2. Ввезення громадянами особистих речей та товарів в Україну

Громадяни за умови дотримання вимог Митного кодексу України та інших законодавчих актів України можуть переміщувати через митний кордон України будь-які особисті речі та товари, крім тих, що заборонені до ввезення в Україну, а також тих, щодо яких законодавством України встановлені обмеження.

Стаття 3. Порядок декларування та оподаткування особистих речей, що ввозяться громадянами на митну територію України

Особисті речі, що безпосередньо ввозяться громадянами в супроводжуваному багажі будь-якими видами транспорту на митну територію України або пересилаються в несупроводжуваному багажі, усно чи письмово декларуються за бажанням власника таких речей або на вимогу посадової особи митного органу та не оподатковуються.

Стаття 4. Митне оформлення й оподаткування товарів, що ввозяться громадянами на митну територію України

Товари, що безпосередньо ввозяться громадянами в супроводжуваному багажі будь-якими видами транспорту на митну територію України, пересилаються в несупроводжуваному багажі або в міжнародних поштових відправленнях, сумарна митна вартість яких не перевищує 1000 євро та загальна вага яких не перевищує 100 кг, підлягають обов'язковому письмовому декларуванню митним органам в порядку, передбаченому для громадян, та оподатковуються ввізним митом за ставкою в розмірі 20 відсотків від митної вартості, податком на додану вартість та в установлених законодавством випадках акцизним та іншими зборами.

Товари, що пересилаються на адреси громадян у вантажних та експрес-відправленнях, сумарна митна вартість яких не перевищує 1000 євро та загальна вага яких не перевищує 100 кг, підлягають обов'язковому письмовому декларуванню митним органам в порядку, передбаченому для громадян, та оподатковуються ввізним митом за повними ставками Митного тарифу України, податком на додану вартість та в установлених законодавством випадках акцизним та іншими зборами.

Оподаткування товарів, що безпосередньо ввозяться громадянами у супроводжуваному багажі або пересилаються в несупроводжуваному багажі, надходять на адресу громадян у вантажних відправленнях, міжнародних поштових відправленнях та міжнародних експрес-відправленнях, сумарна митна вартість яких перевищує 1000 євро та/або загальна вага яких перевищує 100 кг, здійснюється за умови оформлення вантажної митної декларації та митного оформлення в порядку, передбаченому для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності при здійсненні ними імпортних операцій.

Митне оформлення та оподаткування єдиного неподільного товару, що ввозиться (пересилається) громадянином у супроводжуваному, несупроводжуваному багажі, надходить на адресу громадянина у міжнародному поштовому відправленні, здійснюються відповідно до статті 7 цього Закону.

Стаття 5. Митне оформлення й оподаткування транспортних засобів, що ввозяться громадянами на митну територію України для вільного використання

Транспортні засоби за кодами 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності та окремі номерні вузли до них, що безпосередньо ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України або надходять на адреси громадян у несупроводжуваному багажі або вантажних відправленнях для вільного використання, незалежно від їх вартості підлягають обов'язковому письмовому декларуванню митним органам у порядку, встановленому для громадян, та оподатковуються ввізним митом, податком на додану вартість і в установлених законодавством України випадках акцизним та іншими зборами.

Транспортні засоби за кодами 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, що не були у користуванні і які ввозяться на митну територію України громадянами, підлягають обов'язковій сертифікації відповідно до законодавства України. Документи, що підтверджують проведення сертифікації, подаються органам Державної автомобільної інспекції Міністерства внутрішніх справ України під час реєстрації транспортних засобів.

Транспортними засобами за кодами 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, що були у користуванні, слід вважати такі, на які були або є реєстраційні документи, видані уповноваженими державними органами, в тому числі іноземними, що дають право експлуатувати ці транспортні засоби на постійній основі.

Митне оформлення інших транспортних засобів та окремих номерних вузлів до них здійснюється відповідно до статті 7 цього Закону.

Стаття 6. Особливості митного оформлення та оподаткування окремих номерних вузлів до транспортних засобів, що ввозяться громадянами для вільного використання

Митне оформлення кузовів та шасі за кодами 87.06 та 87.07 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, що ввозяться громадянами для вільного використання, здійснюється як митне оформлення зібраних транспортних засобів з урахуванням максимального об'єму циліндрів двигунів, що серійно встановлювалися на марках таких автомобілів відповідного року їх випуску.

Стаття 7. Митне оформлення й оподаткування єдиного неподільного товару, що ввозиться (пересилається) в Україну

Митне оформлення єдиного неподільного товару, митна вартість якого перевищує 200 євро та вага перевищує 50 кг, що ввозиться (пересилається) громадянином у супроводжуваному, несупроводжуваному багажі, надходить на адресу громадянина у міжнародному поштовому відправленні, здійснюється за умови його письмового декларування шляхом заповнення митної декларації, передбаченої для громадян, та після сплати громадянином або уповноваженою на те особою ввізного мита в розмірі 20 відсотків від митної вартості такого предмета, податку на додану вартість та у передбачених законодавством України випадках акцизного та інших зборів.

Оподаткування єдиних неподільних товарів, що надходять на адреси громадян у вантажних та міжнародних експрес-відправленнях, здійснюється незалежно від митної вартості та ваги.

Такі товари підлягають оподаткуванню ввізним митом за повними ставками Митного тарифу України, податком на додану вартість та в установлених законодавством випадках акцизним та іншими зборами.

Стаття 8. Особливості оподаткування окремих товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України

При ввезенні на митну територію України звільняються від оподаткування:

1) товари, сумарна митна вартість яких не перевищує 200 євро, а загальна вага не перевищує 50 кг, що ввозяться громадянами у супроводжуваному багажі (за умови усного декларування), пересилаються в несупроводжуваному багажі та надходять на адресу громадян у міжнародних поштових відправленнях;

2) горілчані вироби у кількості 1 л, вино — 2 л, пиво — 5 л, тютюнові вироби — 200 цигарок (або 200 г цих виробів), які ввозяться в особистому багажі громадянами;

3) товари, що тимчасово ввозяться на митну територію України під зобов'язання про їх зворотне вивезення;

4) товари, що належать громадянам-нерезидентам та переміщуються транзитом через митну територію України;

5) товари, що належать громадянам-резидентам та переміщуються транзитом у транзитних зонах міжнародних аеропортів;

6) товари та транспортні засоби, що належать особам, які користуються на території України митними пільгами відповідно до статей 59—63, 65—67 Митного кодексу України;

7) транспортні засоби в кількості однієї одиниці по кожній товарній позиції та товари, що ввозяться (пересилаються) громадянами і входять до складу спадщини, відкритої за межами України на користь резидента, у разі підтвердження її складу органами, що вчиняють нотаріальні дії у країні її відкриття. Зазначене підтвердження підлягає легалізації у консульських установах України, що діють у відповідних країнах;

8) товари, що ввозяться (пересилаються) громадянами-резидентами у вигляді призів (нагород), отриманих за участь у спортивних та інших змаганнях (конкурсах, фестивалях тощо), у межах, визначених відповідними документами, у разі підтвердження факту отримання таких призів та нагород нотаріальними органами відповідної країни. Зазначені документи, що підтверджують факт отримання таких призів та нагород, підлягають легалізації у консульських установах України, що діють у відповідних країнах;

9) товари та транспортні засоби, що були попередньо вивезені (переслані) громадянами-резидентами за митний кордон України в режимі тимчасового вивезення під письмове зобов'язання про їх зворотне ввезення та ввозяться (пересилаються) на митну територію України, за наявності відповідної вивізної митної декларації із зазначенням таких товарів;

10) сільськогосподарська продукція, отримана громадянами-резидентами як натуральна плата за виконану роботу в країнах —учасницях СНД, з якими Україна уклала угоди про вільну торгівлю, що ввозиться в порядку та обсягах, які визначаються Кабінетом Міністрів України;

11) плодоовочева продукція, вирощена громадянами-резидентами на власних присадибних ділянках сумісних держав, за умови підтвердження кількості вирощеної продукції довідками органів місцевого самоврядування, права власності на такі ділянки, подання сертифіката відповідності або свідоцтва встановленого зразка про визнання сертифіката, що ввозиться в порядку та обсягах, які визначаються Кабінетом Міністрів України;

12) особисті речі, що ввозяться (пересилаються) у разі переселення громадян на постійне місце проживання в Україну, в тому числі і механічні транспортні засоби (крім транспортних засобів за кодами 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності), в кількості однієї одиниці таких транспортних засобів по кожній товарній позиції на повнолітнього громадянина.

Дозволяється ввезення у разі переселення на постійне місце проживання на кожного повнолітнього громадянина одного механічного транспортного засобу за кодами 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності за умови, що він є власником такого транспортного засобу не менше року та за умови перебування такого транспортного засобу на обліку в країні постійного місця попереднього проживання не менше року.

Механічні транспортні засоби за кодами 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, що ввозяться громадянами при переселенні на постійне місце проживання в Україну, підлягають постановці на тимчасовий облік в органах Державної автомобільної інспекції Міністерства внутрішніх справ України на термін до одного року з оформленням документів на право тимчасової експлуатації таких транспортних засобів з терміном дії на один рік без права відчуження таких транспортних засобів або передачі у користування іншим особам.

Відчуження механічного транспортного засобу за кодами 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, що ввозить-

в Україну, митного оформлення товарів та транспортних засобів, на митну територію України

ся громадянином при переселенні на постійне місце проживання в Україну, протягом року з дати переселення (в'їзду) на постійне місце проживання в Україну проводиться за умови сплати належних податків та зборів, передбачених для ввезення транспортного засобу з метою вільного використання.

Документи на право постійного користування та відчуження механічних транспортних засобів за кодами 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, що ввозяться громадянами при переселенні на постійне місце проживання в Україну, можуть бути видані після фактичного проживання протягом року на території України таких громадян —власників цих транспортних засобів.

Стаття 9. Обмеження ввезення громадянами товарів та особистих речей на митну територію України

Пропуск на митну територію України сільськогосподарської продукції, що підпадає під визначення першої — двадцять четвертої груп Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, що ввозиться громадянами, в будь-яких обсягах не дозволяється.

Це обмеження не поширюється на:

лікеро-горілчані та тютюнові вироби в обсягах, зазначених у статті 8 цього Закону;

продукти харчування в упаковці виробника, що надходять на адресу фізичних осіб у міжнародних поштових відправленнях вагою до 10 кг;

продукти харчування для власного споживання на суму до 50 євро, що ввозяться в порядку та обсягах, які визначаються Кабінетом Міністрів України;

сільськогосподарську продукцію, отриману громадянами-резидентами як натуральну плату за виконану роботу в країнах —учасницях СНД, з якими Україна уклала угоди про вільну торгівлю;

плодоовочеву продукцію, вирощену громадянами-резидентами на власних присадибних ділянках сумісних держав, за умови підтвердження кількості вирощеної продукції довідками органів місцевого самоврядування, права власності на такі ділянки, подання сертифіката відповідності або свідоцтва встановленого зразка про визнання сертифіката.

Не підлягають пропуску через митний кордон України:

товари, що можуть завдати шкоди здоров'ю або загрожувати життю населення та тваринному світу чи призвести до заподіяння шкоди довкіллю;

літературні та художні твори, поліграфічна та інша друкована продукція, кіно-, фото-, аудіо- та відеоматеріали, що пропагують війну, жорстокість, порнографію, расову, етнічну або релігійну ворожнечу, закликають до насильницького повалення конституційного ладу в Україні;

товари та особисті речі, на пропуск яких потрібні дозволи інших державних установ, без наявності цих дозволів. Перелік цих товарів та особистих речей визначається Кабінетом Міністрів України.

Обмеження щодо віку транспортних засобів, що ввозяться в Україну, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 10. Тимчасове ввезення громадянами особистих речей та товарів на митну територію України

Громадяни мають право безперешкодно ввозити особисті речі на митну територію України в режимі тимчасового ввезення за умови їх усного або письмового декларування за бажанням власника таких речей.

Митне оформлення товарів, що ввозяться громадянами на митну територію України в режимі тимчасового ввезення в обсягах, що підлягають оподаткуванню, проводиться шляхом письмового декларування в порядку, визначеному Державною митною службою України, та подання митному органу зобов'язання про зворотне вивезення таких товарів за митну територію України.

Пропуск через митний кордон України товарів, що тимчасово ввозяться громадянами на митну територію України під зобов'язання про їх зворотне вивезення, сумарна митна вартість яких не перевищує 1000 євро та загальна вага яких не перевищує 100 кг, або одного неподільного товару незалежно від митної вартості та ваги дозволяється за умови письмового декларування в порядку, передбаченому для громадян, та внесення такими громадянами на рахунок митного органу, що здійснив пропуск таких товарів на митну територію України, грошової застави у сумі податків, що підлягають сплаті при ввезенні таких товарів на митну територію України з метою вільного використання. Порядок внесення та повернення грошової застави визначається Державною митною службою України.

У разі втрати чи повного зіпсування тимчасово ввезених товарів внаслідок форс-мажорних обставин строки, передбачені зобов'язаннями громадян, зупиняються, а грошова застава повертається власнику або його спадкоємцю.

Митне оформлення товарів, що ввозяться на митну територію України громадянами в режимі тимчасового ввезення, сумарна митна вартість яких перевищує 1000 євро та/або загальна вага яких перевищує 100 кг, проводиться в порядку, передбаченому для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Стаття 11. Тимчасове ввезення громадянами транспортних засобів на митну територію України

Тимчасове ввезення транспортних засобів за кодами 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності на митну територію України громадянами-резидентами дозволяється терміном до одного року після сплати ввізного мита та інших податків (зборів), передбачених законодавством при ввезенні автомобілів. Цей термін може бути продовжено Державною митною службою України або уповноваженими Державною митною службою України митними органами з урахуванням гуманітарної, наукової, господарської та інших видів діяльності громадян, які ввезли такі транспортні засоби.

Тимчасове ввезення транспортних засобів дозволяється громадянам-нерезидентам для власних потреб терміном до одного року. Цей термін може бути продовжено Державною митною службою України або уповноваженими Державною митною службою України митними органами з урахуванням гуманітарної, наукової, господарської та інших видів діяльності громадян, які ввезли такі транспортні засоби.

Транспортні засоби за кодами 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, тимчасово ввезені під письмове зобов'язання про зворотне вивезення, не можуть бути передані у володіння або користування іншим особам. Такі транспортні засоби можуть бути оформлені для постійного користування після сплати відповідних податків та зборів, передбачених законодавством при ввезенні транспортних засобів для вільного використання.

Тимчасове ввезення транспортних засобів за кодами 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності дозволяється за наявності документа, що підтверджує їх реєстрацію за межами України. У разі невиконання цієї умови зазначені транспортні засоби підлягають митному оформленню для постійного користування.

Транспортні засоби за кодами 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, тимчасово ввезені громадянами-нерезидентами на митну територію України для власного користування на термін, що перевищує два місяці, підлягають реєстрації в органах Державної автомобільної інспекції Міністерства внутрішніх справ України, крім випадків, визначених Кабінетом Міністрів України.

Дія цієї статті не поширюється на транспортні засоби за кодами 87.01, 87.02, 87.03, 87.04, 87.05 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, що належать співробітникам дипломатичних представництв України та іноземних держав, міжнародних, міжурядових організацій і представництв іноземних держав при них, які не є резидентами України.

Тимчасове ввезення інших транспортних засобів здійснюється відповідно до статті 10 цього Закону.

Стаття 12. Ввезення громадянами транспортних засобів з метою транзиту через територію України

Громадянам-резидентам дозволяється ввозити транспортні засоби з метою транзиту через територію України за умови письмового декларування в порядку, передбаченому для громадян, та внесення такими громадянами на рахунок митного органу, що здійснив пропуск таких транспортних засобів на митну територію України, грошової застави у сумі податків, що підлягають сплаті при ввезенні таких транспортних засобів на митну територію України з метою вільного використання.

Ці положення не поширюються на транспортні засоби, що зареєстровані постійно у відповідних реєстраційних органах іноземних держав громадянами-резидентами та їм належать, що підтверджується відповідним документом про право власності на такий транспортний засіб.

Громадянам-нерезидентам дозволяється ввозити транспортні засоби з метою транзиту через територію України за умови письмового декларування в порядку, передбаченому для громадян, та внесення такими громадянами на рахунок митного органу, що здійснив пропуск таких транспортних засобів на митну територію України, грошової застави у сумі податків, що підлягають сплаті при ввезенні таких транспортних засобів на митну територію України з метою вільного використання.

Ці положення не поширюються на транспортні засоби, що постійно зареєстровані у відповідних реєстраційних органах іноземних держав.

Порядок внесення та повернення грошової застави визначається Державною митною службою України. У разі порушення зобов'язання про транзит громадяни несуть відповідальність згідно із законодавством, при цьому грошова застава повернення громадянам не підлягає.

У разі втрати чи повного зіпсування тимчасово ввезених транспортних засобів внаслідок форс-мажорних обставин строки, передбачені зобов'язаннями громадян, зупиняються, а грошова застава повертається власнику або його спадкоємцю.

Стаття 13. Міжнародні договори України

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться у цьому Законі, то застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 14. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через 45 днів з дня його опублікування.

2. Дія цього Закону поширюється на правовідносини, які виникли після набрання чинності цим Законом.

3. Визнати такими, що втратили чинність:

Декрет Кабінету Міністрів України від 11 січня 1993 року № 2-93 «Про порядок обкладення митом предметів, які ввозяться (пересилаються) громадянами в Україну» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 12, ст.105, № 49, ст. 460; 2001 р., № 4, ст. 16);

Постанову Верховної Ради України від 5 травня 1996 року «Про проект Закону України про порядок обкладення податками предметів, які переміщуються громадянами через митний кордон України» (газета «Голос України» від 14 травня 1996 року № 85);

частину четверту статті 4 Закону України «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 44, ст.281; 1999 р., № 22-23, ст. 201);

частину третю статті 17 Закону України «Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 19, ст. 98).

4. У статті 1 Закону України «Про стимулювання виробництва автомобілів в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 47, ст. 294) останній абзац доповнити словами «крім кузовів до транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України громадянами, які не є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності».

5. Кабінету Міністрів України у місячний термін привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом.

6. До приведення нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом чинні нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
13 вересня 2001 року.
№ 2681-ІІІ.

Офіційно

ПОСТАНОВА Верховної Ради України

Про проведення парламентських слухань з питань реалізації державної політики інтеграції до Європейського Союзу

Верховна Рада України *постановляє:*

1. Провести парламентські слухання з питань реалізації державної політики інтеграції до Європейського Союзу 11 грудня 2001 року.

2. Запропонувати Кабінету Міністрів України до 26 листопада 2001 року підготувати і передати до Верховної Ради України інформацію про результати роботи з питань реалізації державної політики інтеграції до Європейського Союзу та дії Угоди про партнерство і співробітництво між Європейським Союзом і Україною.

3. Звернутися до Прем'єр-міністра України з пропозицією виступити доповідачем від Уряду України.

4. Комітету Верховної Ради України у закордонних справах разом з комітетами Верховної Ради України з питань правової політики, з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій, з питань фінансів і банківської діяльності, з питань промислової політики і підприємництва проінформувати Верховну Раду України про перспективи адаптації нормативної бази України до міжнародних правових стандартів.

5. Запросити членів Кабінету Міністрів України, представників Адміністрації Президента України, спеціалістів наукових та консультативних установ взяти участь у парламентських слуханнях.

6. Національній радіокомпанії України за участю Інформаційного управління Апарату Верховної Ради України забезпечити пряму трансляцію парламентських слухань по першій програмі українського радіо.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м.Київ, 20 вересня 2001 року.
№ 2708-ІІІ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 12 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України

Верховна Рада України *постановляє:*

1. Доповнити статтю 12 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 22-23, ст.197), частинами третьою та четвертою такого змісту:

«Керівники інших центральних органів виконавчої влади, які мають у своєму підпорядкуванні військові формування, утворені відповідно до законів України, користуються щодо підлеглих військовослужбовців дисциплінарною владою Міністра оборони України, а їх заступники —дисциплінарною владою заступника Міністра оборони України.

Керівники регіональних органів і регіональних органів управління військових формувань, утворених відповідно до законів України, користуються дисциплінарною владою командувача військ оперативного командування».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 13 вересня 2001 року.
№ 2683-ІІІ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Протоколу № 1 до Європейської конвенції про запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню

Верховна Рада України *постановляє:*

Ратифікувати Протокол № 1 до Європейської конвенції про запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню, підписаний від імені України 26 січня 1998 року в м. Страсбурзі.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 13 вересня 2001 року.
№ 2689-ІІІ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Протоколу № 2 до Європейської конвенції про запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню

Верховна Рада України *постановляє:*

Ратифікувати Протокол № 2 до Європейської конвенції про запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню, підписаний від імені України 26 січня 1998 року в м. Страсбурзі.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 13 вересня 2001 року.
№ 2690-ІІІ.

Колектив Управління діловодства Головного управління документального забезпечення Апарату Верховної Ради України висловлює глибоке співчуття старшому консультанту Гальчинській Оксані Вадимівні з приводу тяжкої втрати — смерті її матері **Ольги Олександрівни.**

Колектив Київського міського дитячого санаторно-курортного медичного об'єднання висловлює щирі співчуття генеральному директору об'єднання **ГЕРАСИМЕНКО Лілії Петрівні** з приводу передчасної смерті її чоловіка **Володимира Амвросійовича ГЕРАСИМЕНКА.**

Депутатське звернення

Прем'єр-міністру України Анатолію Кінаху

Шановний Анатолію Кириловичу!

Мною проаналізовано проект закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік». Разом з позитивними змінами, обумовленими розробкою Державного бюджету України на 2002 рік на основі нового Бюджетного кодексу, є низка гостро соціальних та вкрай важливих питань, які поданим проектом бюджету України на 2002 рік не розв'язуються, а загострюються.

Як народний депутат України, двічі обраний до Верховної Ради України за одним мажоритарним округом, я не можу стояти осторонь питань, невирішеність яких загрожує національній безпеці держави, суттєво погіршує конституційні права моїх виборців, і звертаюся до вас по допомогу.

Наприклад, ви у своїх виступах справедливо говорили про те, що вугілля — основа енергетичної безпеки держави і необхідно гарантувати розвиток галузі, безпечні умови праці шахтарів. Але фінансування вугільної галузі у 2002 році збільшується лише на 7,5 відсотка, водночас фінансування органів державної влади збільшується майже на 69 відсотків.

У розрізі окремих видів видатків на органи державної влади збільшення передбачається на сотні мільйонів гривень для здійснення таких функцій:

вищі органи державного управління, органи місцевої влади та місцевого самоврядування — 69,7%;

фінансова та фіскальна діяльність — 68,5%;

дослідження і розробки фінансового управління —73,7%;

інша діяльність у сфері державного управління —79,9%.

Ви справедливо ставите питання про необхідність поваги до ветеранів, які захистили нашу Батьківщину від фашизму та відбудували країну після війни. Але ветеранів сьогодні внаслідок нестачі коштів, наприклад у лікарнях Луганської області, годують тільки один раз на день, бракує ліків, не здійснюється безоплатне зубопротезування відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту». Щоб провести безоплатне зубопротезування усім категоріям ветеранів Луганська, відповідно до вищевказаного закону, необхідно 799 тис. гривень, але цих коштів у бюджеті Луганська немає.

Водночас проектом закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» передбачено істотне скорочення фінансування соціального захисту населення.

Асигнування на соціальний захист та соціальне забезпечення скорочуються на 4,1 відсотка (439,7 млн. грн.). За окремими функціями соціального призначення передбачається скорочення на 1256,3 млн. грн., з них на соціальний захист ветеранів війни і праці — 700,4 млн. грн. (1049-349), соціальний захист пенсіонерів — 100,1 млн. грн. (3679-3578,9), соціальний захист сім`ї, дітей та молоді — 142,8 млн. грн.(1182,8-1040), інших категорій населення — 296 млн. грн. (2134,3-1838,3).

Аналіз показує, що на фінансування правоохоронних органів — Прокуратури, СБУ, МВС, Збройних Сил України у Державному бюджеті на 2002 рік виділяються кошти, яких недостатньо для забезпечення оплати праці особового складу згідно з штатним розписом, фінансово не забезпечується виконання покладених на вказані вище структури функціональних завдань. Фактично йдеться про загрозу національній безпеці держави внаслідок недостатнього фінансування органів СБУ, МВС, Прокуратури, Збройних Сил України, в першу чергу на оплату праці військовослужбовців, матеріальну базу ЗС, МВС, СБУ. На пам'ять приходить вислів: народ, який не хоче годувати власну армію, буде годувати чужу армію.

У проекті бюджету взагалі відсутні незначні кошти, які необхідно спрямовувати на підтримку позитивного іміджу держави, про що вийшла моя стаття у «Голосі України» від 11 вересня цього року.

Водночас у проекті закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік», згідно з розрахунками Мінфіну, мною обчислені реальні резерви у розмірі 1 млрд. 450 млн. гривень для збільшення фінансування соціального захисту населення, правоохоронних органів. Але ці резерви можливо задіяти тільки з вашою допомогою.

Пропоную вашій увазі відповідні розрахунки. В аналітичному матеріалі мною проаналізовано питання видатків та питання доходів Державного бюджету України на 2002 рік.

І. До питання про видатки, враховані у матеріалах до проекту закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік»

1.1. Відповідно до статті 8 Бюджетного кодексу України Міністр фінансів України затверджує бюджетну класифікацію. Класифікація видатків об`єднує функціональну та економічну класифікацію.

На час подання проекту закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» діяла функціональна класифікація видатків, затверджена наказом по Мінфіну України від 3 грудня 1997 р. № 265 (з наступними змінами і доповненнями).

Проект нової функціональної класифікації підготовлено апаратом Мінфіну, однак наказом Міністра фінансів вона не затверджена. Проте показники проекту бюджету на 2002 рік побудовано на положеннях вказаного проекту, тобто на неіснуючій функціональній класифікації.

Тільки внаслідок мого депутатського запиту, підтриманого Комітетом з питань бюджету, я отримав з Кабінету Міністрів порівняння видатків Зведеного та Державного бюджету України згідно з новою функціональною класифікацією на 2001—2002 роки, який проаналізовано у цьому аналітичному матеріалі.

1.2. Аналіз видаткової частини загального фонду проекту Зведеного бюджету України на 2002 рік за порівняльною структурою класифікації видатків, врахованої у матеріалах, підготовлених Мінфіном до проекту закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік», свідчить про значні відхилення за окремими видами видатків порівняно із загальним їх зростанням у наступному році.

Обсяг видатків загального фонду Зведеного бюджету України на 2002 рік обраховано у сумі 51 263 млн. грн. проти 45 018,5 млн. грн. у поточному році, зростання становить 13,9 відсотка.

У розрізі окремих розділів проекту функціональної класифікації показники за видатками на 2002 рік істотно різняться, а саме:

(млн. гривень)

	2001 рік — враховано під час затвердження Державного бюджету	2002 рік проект	Відхилення у :	
			сумі	%%
Загальнодержавні функції	10200,7	11753,6	1552,9	15,2
Оборона	2091,4	2631,8	540,4	25,8
Громадський порядок, безпека та судова влада	2933,2	3534,9	601,7	20,5
Економічна діяльність	4517,3	5809,8	1292,5	28,6
Охорона навколишнього природного середовища	542,6	561,2	18,6	3,4
Житлово-комунальне господарство	781,2	899,1	117,9	15,1
Охорона здоров`я	5342,4	6144,2	711,8	13,1
Духовний та фізичний розвиток	854,7	1182,1	327,4	38,3
Освіта	7012	8533	1521	21,7
Соціальний захист та соціальне забезпечення	10652,9	10213,2	-439,7	-4,1

1.2.1. Загальнодержавні функції. В цілому видатки, визначені на здійснення загальнодержавних функцій, у 2002 році зростають на 15,2%, що близько до показника загального збільшення видатків Зведеного бюджету.

Водночас зазначені видатки, за винятком тих, що спрямовуються на обслуговування боргів, збільшуються на 56,2%, а без видатків на обслуговування боргів та видатків, передбачених на проведення виборів (маючи на увазі, що такі витрати є непостійними), зростання становить 49,8 відсотка.

У розрізі окремих видів видатків збільшення передбачається на здійснення таких функцій:

вищі органи державного управління, органи місцевої влади та місцевого самоврядування — 69,7%;

фінансова та фіскальна діяльність — 68,5%;

дослідження і розробки фінансового управління —73,7%;

інша діяльність у сфері державного управління —79,9%.

1.2.2. Видатки на економічну діяльність у цілому зростають на 28,6 відсотка. До того ж, якщо за окремими функціями вони підвищуються у 1,5—2 рази, то на вугільну галузь лише на 7,5 відсотка, а на «інші галузі економіки» (?) навіть скорочуються на 7,2 відсотка.

1.2.3. Видатки на соціальні заходи (охорону здоров`я, духовний та фізичний розвиток, освіту, соціальний захист та соціальне забезпечення) у 2002 році зростають порівняно з поточним роком на 9,3 відсотка (всі бюджетні видатки зростають на 13,9 відсотка).

Наголошую, що при цьому асигнування на соціальний захист та соціальне забезпечення скорочуються на 4,1 відсотка (439,7 млн. грн.). За окремими функціями соціального призначення передбачається скорочення на 1256,3 млн. грн., з них на соціальний захист ветеранів війни і праці — 700,4 млн. (1049-349), соціальний захист пенсіонерів — 100,1 млн. (3679-3578,9), соціальний захист сім`ї, дітей та молоді — 142,8 млн. (1182,8-1040), інших категорій населення — 296 млн. грн. (2134,3-1838,3).

Отже, можна зробити висновок, твердження про те, що у проекті бюджету на 2002 рік «суттєво посилено соціальну функцію бюджету» (стор. 2 проекту бюджету на 2002 рік), не зовсім відповідає дійсності.

1.2.4. У поданому додатково до проекту закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» Переліку державних цільових програм, які плануються здійснювати у 2002 році у межах бюджетних програм, визначено 24 програми, термін дії яких закінчується у 2001 році. За 17 такими програмами, незважаючи на закінчення терміну їх роботи, намічається витратити у 2002 році понад 150 млн. гривень.

Додаю кілька порівняльних таблиць, розроблених мною на основі поданих Кабінетом Міністрів розрахунків.

Видатки загального фонду Зведеного бюджету України на здійснення **загальнодержавних функцій** у 2002 році

(млн. гривень)

	2001 рік — враховано під час затвердження Державного бюджету	2002 рік проект	Відхилення у :	
			сумі	%%
Загальнодержавні функції	10200,7	11753,6	1552,9	15,2
З них:				
вищі органи державного управління, органи місцевої влади та місцевого самоврядування	906,1	1518,8	612,7	67,6
фінансова та фіскальна діяльність	1439,7	2425,9	986,2	68,5
зовнішньополітична діяльність	765,5	779,7	14,2	1,8
управління системою державної служби	1,8	1,9	0,1	5,5
загальнодержавне планування та статистика	206,4	155,2	-51,2	-24,8
інша діяльність у сфері державного управління	623,3	1121,6	498,3	79,9
фундаментальні дослідження	334	385	51	15,3
дослідження і розробки у сфері державного управління	72,4	125,8	53,4	73,7
проведення виборів та референдумів	9,4	296,4	287	30,5
обслуговування боргу	5842,1	4943,3	-898,8	-15,4
Загальнодержавні функції без видатків на обслуговування боргу	4358,6	6810,3	2451,7	56,2
Загальнодержавні функції без видатків на обслуговування боргу та без видатків на проведення виборів	4349,2	6513,9	2164,7	49,8

Видатки загального фонду Зведеного бюджету України на **громадський порядок, безпеку та судову владу** у 2002 році

(млн. гривень)

	2001 рік — враховано під час затвердження Державного бюджету	2002 рік проект	Відхилення у :	
			сумі	%%
Громадський порядок, безпека та судова влада	2933,2	3534,9	601,7	20,5
З них:				
діяльність із забезпечення громадського порядку, боротьба із злочинністю та охорона державного кордону	1178,9	1464,7	285,8	24,2
протипожежний захист та рятування	363,3	437,9	74,6	20,5
судова влада	285,1	323,8	38,7	13,6
кримінально-виконавча система та виправні заходи	330,2	404,2	74	22,4
діяльність у сфері безпеки держави	497,2	577	79,8	16
нагляд за додержанням законів та представницькі функції у суді	140	162,6	22,6	16,1
дослідження і розробки у сфері громадського порядку, безпеки та судової влади	8,7	10,2	1,5	17,2
інша діяльність	129,8	154,5	24,7	19

Видатки загального фонду Зведеного бюджету України на **економічну діяльність** у 2002 році

(млн. гривень)

	2001 рік — враховано під час затвердження Державного бюджету	2002 рік проект	Відхилення у :	
			сумі	%%
Економічна діяльність	4517,3	5809,8	1292,5	28,6
З них:				
загальна економічна, торговельна та трудова діяльність	245,4	486,4	241	98,2
сільське, лісове, рибне господарство	953,5	1196,5	243	25,5
паливно-енергетичний комплекс	2007	2179,4	172,4	8,6
у т. ч. вугільна галузь	1989,1	2138	148,9	7,5
інша промисловість та будівництво	70,1	77,1	7	10
транспорт	513,3	767,4	254,1	49,5

Арештований судиться

Прецедент

У Красногвардійському місцевому суді міста Дніпропетровська слухається справа, що не має прецедентів в Україні.

Арештований подав позов на адміністрацію слідчого ізолятора, звинувачуючи її в порушенні своїх прав. Йдеться про позов Сергія Іванченка до керівництва СІЗО № 3 Дніпропетровська.

Зокрема, суд намагається розібратися, що відбувається з продуктовими передачами, котрі родичі приносять арештантам. Перед тим, як передати в камери харчі, співробітники СІЗО їх ріжуть, рвуть, подрібнюють, ламають. Можна уявити, на що вони перетворюються вже на другий—третій день.

Перше засідання Красногвардійського суду під головуванням Сергія Уханенка відбулося 2 вересня 2001 року. Інтереси позивача в суді представляє дружина С. Іванченка — Інна Іванченко, інтереси СІЗО № 3 —заступник начальника з соціальної роботи Валерій Чорний. Відстоюючи позицію СІЗО, Валерій Чорний пояснив, що закон прямо наказує працівникам ізолятора перевіряти продукти на наявність у них заборонених предметів — записок, зброї, наркотиків тощо. Щодо псування харчів, то, за словами Валерія Петровича, їх «розрізають таким чином, що вони не втрачають своїх якостей».

19 вересня на черговому засіданні Іванченко заявила клопотання про долучення до матеріалів справи кількох примірників газет «95 квартал» і «Кривий Ріг вечірній» за листопад 2000—вересень 2001 років. У запропонованих номерах описано порушення в СІЗО № 3. На думку позивача, той факт, що ці матеріали не було спростовано керівництвом ізолятора, підтверджує правдивість викладеної інформації. Суддя задовольнив це клопотання. Однак він не погодився притягнути як свідка Івана Недвигу, який проходив у справі Сергія Іванченка і нещодавно звільнився із СІЗО № 3 за амністією. Сергій Анатолійович пояснив, що розглядається позов Сергія Іванченка, а заява інших людей, які «розповідають про себе», справи не стосується.

Зі свого боку, Валерій Чорний попросив додати до справи заяву 11 співкамерників С. Іванченка, які підписали цілком ідентичні тексти: «Претензій не маємо. Передачі отримуємо». Характерно, що з усіх співкамерників Іванченка лише троє справді отримують передачі, але не акцентуватимемо на цьому увагу — суддя вирішив не додавати до справи ці заяви. Мотив той самий: вони пишуть про себе...

Валерій Чорний також надав графік отримання газет, у тому числі «Голосу України», С. Іванченку, котрий, зокрема, скаржився на те, що йому приносять не всю пресу, не кажучи вже про те, що її доставляють невчасно. Цікавий момент: у графіку вказано, що газети видавалися Іванченку, окрім інших днів, 13, 14 і 17 вересня. Саме в ці дні Сергій перебував у карцері. Валерій Чорний підтвердив, що в карцер газети не носять. Чітко пояснити, яким чином у графіку позначено «карцерні» дні, Валерій Петрович не спромігся. До речі, про карцер. С. Іванченка відправили туди за зберігання «заборонених» предметів, у тому числі кольорових стержнів до авторучки. А Валерій Чорний, намагаючися довести, що права обвинуваченого не порушуються, надав суду рапорт комірника, в якому йдеться, що С. Іванченко, прибувши з Київсько-

зв`язок, телекомунікації та інформатика	19,7	24,7	5	25,4
інші галузі економіки	155,1	144	-11,1	-7,2
дослідження і розробки в галузі економіки	196,4	202	5,6	2,8
інша економічна діяльність	356,8	732,3	375,5	105,2

Видатки загального фонду Зведеного бюджету України на **охорону здоров`я, духовний та фізичний розвиток, освіту, соціальний захист та соціальне забезпечення** у 2002 році

(млн. гривень)

	2001 рік — враховано під час затвердження Державного бюджету	2002 рік проект	Відхилення у : сумі	%%
Охорона здоров`я	**5342,4**	**6144,2**	**711,8**	**13,1**
Духовний та фізичний розвиток	**854,7**	**1182,1**	**327,4**	**38,3**
З них:				
фізична культура і спорт	181,4	299,9	118,5	65,3
культура та мистецтво	481,1	630,2	149,1	31
засоби масової інформації	187,9	246,6	58,7	31,2
Освіта	**7012**	**8533**	**1521**	**21,7**
Соціальний захист та соціальне забезпечення	**10652,9**	**10213,2**	**-439,7**	**-4,1**
З них:				
соціальний захист у разі непрацездатності	252,9	541,2	288,3	114
соціальний захист пенсіонерів	3679,7	3578,9	-100,8	-2,7
соціальний захист ветеранів війни та праці	1049,4	349	-700,4	-66,7
соціальний захист сім`ї, дітей та молоді	1182,8	1040	-142,8	-12,1
соціальний захист безробітних	40	40	—	—
допомога у розв'язанні житлового питання	2279,8	2808,5	528,7	23,2
соціальний захист інших категорій населення	2134,3	1838,3	-296	-13,9
дослідження і розробки у сфері соціального захисту	0,5	0,5		
інша діяльність	33,5	16,8	-16,7	-49,8
РАЗОМ	**23862**	**26072,5**	**2210,5**	**9,3**

II. До питання про доходну частину Державного бюджету України на 2002 рік

Попереднє ознайомлення з матеріалами, що характеризують показники проекту бюджету, свідчить про необхідність глибшого опрацювання окремих показників і за доходною, і за видатковою частинами, бо недоотримання запланованих доходів неминуче призведе до скорочення відповідно бюджетних видатків.

1. Досить сумнівними є надії на отримання у 2002 році доходів у сумах, що плануються від окремих джерел. Зокрема:

— від приватизації державного майна намічено отримати 5 млрд. 824 млн. гривень. Результати виконання бюджету поточного року (як і попередніх років) показують нереальність такого плану. За січень—липень ц. р. надійшло 1,8 млрд. грн., або 31,8 відсотка від запланованих надходжень на рік;

— значну дискусію спричинить питання щодо включення до доходів Державного бюджету 500 млн. грн. як перевищення доходів над видатками Національного банку України.

Суть проблеми така. Статтею 5 Закону України «Про Національний банк України» визначено, що Національний банк за підсумками року у разі перевищення кошторисних доходів над витратами, затвердженими на поточний бюджетний рік, вносить до Державного бюджету наступного за звітним року позитивну різницю на покриття дефіциту бюджету, а перевищення витрат над доходами відшкодовується за рахунок бюджету наступного за звітним року. Аналогічний порядок передбачено і Законом України «Про оподаткування прибутку підприємств». З огляду на це, питання про внесення перевищення доходів над витратами Національного банку має розглядатися у 2003 році за підсумками виконання кошторису 2002 року;

— завищеною, з точки зору отримання, є можливість отримання 2 млрд. 240 млн. грн. відрахувань від плати за транзит природного газу територією України. За сім місяців ц. р. до бюджету надійшло 1 млрд. 7 млн. грн., або 41 відсоток річного плану, майже всі кошти надійшли взаємозаліками;

— майже 1 млрд. грн. намічається отримати до бюджету за рахунок «погашення заборгованості за кредитами, залученими державою або під державні гарантії і наданими під закупівлю сільськогосподарської техніки іноземного виробництва, передані сільгоспвиробникам та іншим суб`єктам господарювання» (592,6 млн. грн.); «повернення коштів, наданих на придбання сільськогосподарської техніки на умовах фінансового лізингу» (66,3 млн. грн.); «повернення позик, наданих для фінансування проектів розвитку за рахунок коштів, залучених державою» (304,4 млн. грн.). За 6 місяців ц. р. із 3 млрд. 345 млн. грн. отримано лише 100 млн. гривень.

Йдеться про значні за обсягами суми, тому, поки є час, необхідно дуже ретельно вивчити зазначені питання. Краще все врахувати на стадії формування бюджету, ніж опинитися перед фактом недоотримання бюджетних ресурсів, які, безумовно, спрямовуються на витрати.

2. Серйозне занепокоєння викликає запропонована у проекті закону про Державний бюджет на наступний рік норма (стаття 32) щодо видатків з пільг та субсидій населенню на оплату електроенергії, природного і скрапленого газу, твердого палива, житлово-комунальних послуг та послуг зв`язку.

Джерелом таких видатків (2 млрд. 874,5 млн. грн.) визначено:

а) надходження дивідендів, нарахованих на акції підприємств паливно-енергетичного комплексу, які є у державній власності;

б) рентна плата за природний газ, що видобувається в Україні;

в) відрахування від плати за транзит природного газу через територію України. Останнє джерело (2240 млн. грн.) становить 78 відсотків зазначених видатків.

Недоотримання вказаних джерел доходів (а ймовірність цього є, як сказано вище) призведе до неперерахування коштів місцевим бюджетам на фінансування встановлених законом пільг і субсидій населенню.

Зважаючи на соціальну значимість таких видатків, недоцільно було б їх «прив`язувати» до конкретних джерел. Вони повинні здійснюватися незалежно від виконання плану надходжень доходів за окремо визначеними джерелами.

3. Особливістю розгляду проекту Державного бюджету на наступний рік є те, що у матеріалах до нього відсутнє порівняння показників проекту на 2002 рік з показниками 2000 та 2001 років.

III. До питання щодо збільшення фінансування програм соціального захисту ветеранів, бюджетної забезпеченості фінансування органів Прокуратури, МВС, СБУ, Збройних Сил України у 2002 році

Проектом закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» для утримання органів Прокуратури, МВС, СБУ, Збройних Сил, МЗС передбачено менше половини від нормативної потреби. Виділені кошти не забезпечать у повному обсязі необхідних матеріально-технічних ресурсів на захист національної безпеки держави.

До істотного погіршення соціального стану призведе також зменшення фінансування соціальних програм для ветеранів, інших категорій населення.

На основі аналізу та вивченню проекту закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» мною розроблено пропозиції про додаткове виділення коштів на соціальні програми, фінансування правоохоронних органів, Збройних Сил України. За окремими доходними джерелами є можливість збільшення надходжень до Зведеного бюджету країни, за рахунок якого можливо збільшення фінансування соціальних програм, Прокуратури, МВС, СБУ, Збройних Сил України, МЗС тощо.

Зокрема, **податок на прибуток підприємств** (стор. 119 проекту закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік»).

1. Передбачається, що прибуток прибуткових підприємств у 2002 році зросте порівняно з поточним роком на 11,3 %. Водночас у розрахунок податку на прибуток включено 1 млрд. 100 млн. гривень на благодійні цілі, що більше, ніж прогнозувалося на поточний рік на 430 млн. гривень, або на 74,6% (проти очікуваного виконання більш як на 37,5%). Відповідно до законодавства, перерахування на благодійні цілі зменшують базу оподаткування. Тобто тільки з цієї позиції внаслідок необгрунтованого обрахунку пільг доходи бюджету занижено не менше, ніж на 100 млн. гривень.

2. У проекті бюджету України на 2002 рік немає будь-яких обгрунтувань щодо збільшення на наступний рік обсягу «балансових збитків, отриманих у попередні роки» в 2 152 млн. гривень, передбачалося на 2001 рік 3 210 млн. грн, необгрунтований прогноз на 2002 рік —5 362 млн. грн. За рахунок зменшення бази оподаткування зменшується план надходжень вказаного податку майже на 770 млн. грн.

Відповідно до розрахунків Мінфіну, наведених у проекті закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік», мною розраховані резерви збільшення надходжень до Зведеного бюджету України у 2002 році і за іншими 5 податками. Загалом вони становлять більш як 1 млрд. 250 млн. гривень. Необхідно їх врахувати у законодавчому порядку.

Шановний Анатолію Кириловичу. У процесі роботи над Державним бюджетом України у 2000 році на 2001 рік мною також було виявлено резервів у доходній частині на суму більш як 5 млрд. грн. Їх врахував Мінфін, за рахунок цих резервів було знижено надходження від приватизації з 9 млрд. грн. до 5 млрд. грн. З резервів також виділили кошти на капітальне будівництво у системі Мінвуглепрому.

Прошу вас дати відповідні доручення для розв'язання питань і вжиття заходів зі збільшення фінансування у 2002 році соціальних програм, збільшення фінансування правоохоронних органів, Збройних Сил України, МЗС. Ми маємо реальні резерви для збільшення фінансування у Державному бюджеті на 2002 рік вищезазначених соціальних видатків.

З повагою,
Валерій КОЛОМОЙЦЕВ,
професор, доктор економічних наук, член Комітету Верховної Ради з питань бюджету.

Колонка оглядача

Амбіції без амуніції

Догралися

25 вересня нафтопровід Суходольна—Родіонівська став до ладу. Якщо вірити твердженням віце-президента російської компанії «Транснафта» Сергія Григор'єва, технічний рівень виконання дає змогу буквально за лічені дні вивести трубу на проектну потужність — 25 мільйонів тонн нафти на рік. В обхід України.

Ця подія враз нагадала парламентські слухання минулого року, присвячені національній енергетичній політиці. Як з'ясувалося, за десять років незалежності наші керманичі так і не спромоглися з цією самою політикою визначитися. А натомість — безліч разів повторювані заклики «довести підступному північному братові економічну недоцільність будівництва обхідних газо- і нафтопровідних магістралей». Ви що, панове, росіян за ідіотів маєте?

А тепер трішки арифметики. Прокладання труби завдовжки 260 кілометрів в обхід України коштувало російській «Транснафті» 180 мільйонів доларів США. При цьому її шлях до Новоросійська скоротився на 100 кілометрів, а собівартість тонни, відвантажуваної з найбільшого в Чорноморському басейні термінала, — на 2,35 долара. Неважко підрахувати, що витрати окупляться за три з лишком роки, після чого піде чистий прибуток. А втрати наших нафтотранспортних підприємств, що недавно об'єдналися у ВАТ «Укртранснафта», становитимуть щонайменше 120—140 мільйонів доларів на рік.

Не треба ілюзій

Якщо зазирнути не в таку вже віддалену історію проблеми, то всі геополітичні та геоекономічні наші амбіції будувалися переважно на географії. На транзитній привабливості території України. Вдалося, проте, на цивілізованих, а не на амбіційних принципах уписатися до світової системи глобальних комунікацій єдиній національній компанії — «Укртелекому». Решта транспортних операторів за десять років незалежності також отримали географічні дивіденди. Щоправда, досить своєрідні.

Ні для кого ні в нас у країні, ні в решті світу не є таємницею, що величезне, за українськими мірками, особисте багатство накопичене нашими олігархами за рахунок несанкціонованого забору та подальшого реекспорту російського газу. При цьому борг перед «Газпромом» вони примудрилися перекласти на державу, а отже, на нас з вами, пересічних платників податків. «Укрзалізниця» жирує за своїми правилами: тарифи на експортні й тарифні перевезення так відрізняються від внутрішніх, що через них, скажімо, Полтавський ГЗК вже не може поставляти окотиші до тієї ж Австрії, куди він продавав їх десятиріччями, а тому — стоїть. Щодо транспортувальників нафти, то вони ну ніяк не погоджувалися стати учасниками трансєвропейського консорціуму, відкидаючи пропоновані його сторонами (не тільки Росією) тарифи.

Результат очевидний. Проект обхідного нафтопроводу на Сході вже здійснено. А обхідного газопроводу на Заході — здійснюється. Білорусь спішно побудувала в Бресті додатково кілька терміналів з перевалки вагонних візків з широкої на європейську колію. Наші в Чопі ржавіють через незатребуваність.

І при всьому цьому, як і раніше, лунають оптимістичні голоси, що ні Росії, ні Європі без транзиту через Україну не обійтися. Ось, мовляв, піде велика каспійська нафта, і старенька Європа нам у ноги вклониться і прийме будь-які наші амбіції тарифної політики. Насмілюся запевнити — не вклониться. Диктувати тарифну політику транзитних транспортувань будь-яких вантажів у Європу, а тим паче енергоносіїв, нам ніхто не дозволить. Через ту просту причину, що це вже давно не заведено в усьому світі.

Штурхани в спину

Проте Європа нас буквально в спину штовхає, щоб Україна знайшла нарешті своє гідне місце в процесах глобалізації світової економіки. Правда, на Ялтинському саміті «Україна—ЄС» делегати з Брюсселя недвозначно окреслили наше місце. А саме — в системі відносин між ЄС і Росією.

Безумовно, в адептів пронаціоналістичної політики такий підхід напевне викличе алергійну реакцію. Але керуючися їхньою системою координат у вибудові відносин з Росією, ми вже отримали обхідні маршрути перекидання енергоносіїв. І що в цьому доброго? А з другого боку, якими амуніціями ми можемо підкріпити свої зовнішньополітичні амбіції? Європейці аж ніяк не романтики і чудово знають стан нашої економіки. Тож їхні оцінки, звісно, далекі від позитивних.

І ще. Ну що поганого в тім, щоб стати припряжною в трійці ЄС—Росія—Україна? Як на мене, аби мчати вперед. Подалі від злиднів, з якими ми почали боротися завдяки відповідному указу Леоніда Даниловича. Тим паче, що на таких умовах Євросоюз уже сьогодні готовий запропонувати нам участь у цілому комплексі економічних проектів.

Якщо наші керманичі приймуть пропоновані ЄС правила гри, то, безумовно, модель нашого співробітництва з Росією має змінитися докорінно.

Ігор БАХМУТСЬКИЙ.

із керівництвом СІЗО

го слідчого ізолятора, мав серед речей кольорові стержні і потім їх було видано йому за заявою. Якщо заборонено, то навіщо видавали?! Звичайно, було подано клопотання про визнання незаконним ув'язнення Сергія Іванченка в карцері. Свою позицію Інна Іванченко пояснює просто: «Ми робитимемо все можливе, аби в СІЗО ставилися до ув'язнених як до людей. Мого чоловіка позбавили волі, але ніхто не має права позбавляти його здоров'я та елементарних прав».

На наступне засідання у справі «С. Іванченко проти СІЗО № 3» за клопотанням позивача до суду буде запрошено як свідків працівників ізолятора, які безпосередньо ріжуть продукти і передають їх до камер. Зазначимо, що незважаючи на очевидний факт, про який знає кожен (про псування продуктів), необхідно ще довести це.

Звичайно, суддя не може заборонити працівникам СІЗО виконувати свої прямі обов'язки, у тому числі й відшукувати заборонені предмети. Але цього ніхто й не вимагає. Вихід із ситуації завжди можна знайти, аби було бажання. Наприклад, можна видавати ув'язненим добову порізану норму або проводити перевірку продуктів спеціальними технічними засобами.

Ми не випадково так детально розповідаємо про перебіг суду. Рішення, яке він ухвалить, може стати прецедентом для таких справ. Головне пам'ятати: права людини — це така річ, у якій немає дрібниць. Хіба можна почуватися більш чи менш ображеним залежно від того, плюнули тобі в обличчя, дали ляпаса чи просто образили?

Тим часом редакції стало відомо, що під час перебування Сергія Іванченка в карцері його відвідали оперативник і прокурор. Розмова була короткою: «Скаржитимешся — буде гірше!» Влада не бажає судових розглядів, їй ближчі інші «розборки».

Олександр АНІЩЕНКО.
Дніпропетровська область.

Від редакції. «Про дотримання чинного законодавства України і Європейської конвенції щодо заборони катувань» — під такою назвою відбудуться парламентські слухання, присвячені порушенням прав людини в місцях позбавлення волі.
Ми просимо всіх, хто має інформацію про такі порушення, написати до редакції: 03048, Київ, вул. Нестерова, 4.

Суми: такі потрібні і такі важкі кроки піднесення

Відновлений пам'ятник почесному громадянину Сум відомому цукрозаводчику і меценату Івану Харитоненку.

Є кілька припущень про заснування цього міста, яке з-поміж інших обласних центрів не має такої слави, як столиця України Київ чи древній Львів або сонячно-іронічна Одеса чи солодка, як цукор, Вінниця. Суми та й Суми.

Проте у мінорно-печальній назві Суми, якщо прислухатися, бринять такі самі струни, як і у найменнях сивочолих міст України та їхніх молодших побратимів.

Новина збентежила

Отож року 1655 сто переселенців з київської землі на чолі з отаманом Герасимом Кондратьєвим облюбували цю місцину на берегах тихоплинного Псла. Назву поселенню подарували річки Сума та Сумка, що омивали його з обох боків.

Минали роки, народжувалися нові покоління. І здавалося, що непримітна подія із сотнею переселенців мусила б канути в Лету. Однак про неї не забували, як не забувають про власний день народження. І коли через століття, у 1781 році, затверджували офіційний герб міста, то сумчани забажали побачити на ньому три мисливські сумки, які начебто були знайдені козаками на березі Псла.

Подорожніх людей — своїх і чужих, та гостей здалеку і зблизька міста зустрічають з фасаду. Так само і розповідають про них. Нещодавно місцеві інформаційні джерела навперебій передавали новину, яка лоскотним щемом відгукнулася у грудях сумських дівчат і хлопців. Влада прийняла рішення і вже замовила проектну документацію на спорудження у Сумах будинку, де з'єднуються молоді серця. Майбутній Палац одруження виросте на місці нинішньої занепалої будівлі, де врочистість для закоханих рятує лише вічно натхненна мелодія Мендельсона.

Серед обласних центрів, які готувалися до відзначення десятилітнього ювілею держави, Суми також не були осторонь. Подією номер один стало святково піднесене відкриття пішохідного мосту через Псел. Те, що такий міст давно просився до життя, аж плакав, щоб з'єднати частини міста, від чого сумчанам одразу стало легше дихати, — зрозуміло само собою. Але його спорудження засвідчило й іншу, не менш важливу деталь: у міської влади нарешті з'явилися реальні економічні можливості не тільки якось зводити кінці з кінцями, а й рухатися вперед. Лише на завершальному етапі будівництва з міського бюджету на спорудження мосту було виділено понад 2 млн. грн., і це вирішило успіх справи. До речі, у Сумах стало традицією до Дня міста вводити в експлуатацію нову будову, яка його прикрашає.

Візитною карткою Сум відтепер буде й унікальний, єдиний у державі навчальний заклад — Українська академія банківської справи. Її новий головний корпус також освячено у ювілейні дні. Хрещений батько академії експрем'єр Віктор Ющенко виношував цю ідею серед земляків, ще перебуваючи при владі і маючи для її втілення відповідні важелі.

Добре, що після відставки прем'єра його земляки не опинилися біля розбитого корита, як це часто трапляється. Що в натхненників академії знайшлися сили і здібності, щоб розпочату справу належно завершити. Коли ж майбутні випускники вузу посядуть ключові місця у банках держави, Міністерстві фінансів, уряді, вони вже не забудуть віддячити альма-матері, і тоді, можливо, позаздрить Сумам навіть стольний град Київ.

Нині у порядку експерименту Сумське обласне управління статистики видрукувало вельми цікаву брошуру «Рейтинг міст та районів Сумської області по рівню соціально-економічного розвитку за перше півріччя 2001 року». За розробленою оригінальною системою балів, що грунтується на достовірних цифрах розвитку промисловості, сільського господарства, роздрібного товарообороту, платних послуг, фінансових та соціальних показниках, у тому числі таких, як зайнятість населення, народжуваність та смертність — за більшістю цих рейтингових показників Суми посідають чільне місце, залишивши позаду Глухів, Конотоп, Лебедин, Охтирку, Ромни, Шостку та 18 районів області.

Місцеві аналітики запевняють, що високий рейтинг міста пояснюється не його обласним статусом та близькістю до обласної влади, а це передусім результат продуманої прагматичної діяльності місцевого органу самоврядування, міської ради, її депутатів та міського голови Олександра Андронова, людини енергійної й ініціативної, який рішуче втілює у життя ринкові реформи в обласному центрі.

Кватирка в космос

Історики стверджують, що українському менталітету від природи притаманна самоврядна конституція. На самоврядних принципах, наприклад, утворилася і жила Запорізька Січ. Пізніше ці принципи розвивалися й утверджувалися у козацьких містах. У 1658 році Суми стали центром слобідського козацького полку, який захищав кордони держави від нападів кримських татар. Законодавчу та виконавчу владу у місті здійснював орган місцевого самоврядування — ратуша. У 1659, 1663 та 1668 роках Суми витримали три татарські облоги, а, починаючи з 1687 року, Сумська фортеця стала збірним пунктом козацьких полків і російських військ під час наступних кримських походів та розгрому татар.

З історії сторінок не вирвати. Під час війни зі Швецією Петро I вибрав Суми для своєї ставки. Саме сюди царевич Олексій 19 січня 1709 року привів із Москви три резервні полки, що зіграли ледве не вирішальну роль у Полтавській битві. Саме в Сумах цар видав маніфест з «прокляттям» гетьману Івану Мазепі.

Бринить струнами давня і нинішня історія міста. Найбільше підприємство Сум акціонерне товариство «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання імені Фрунзе», наприклад, кілька років тому відзначило свій столітній ювілей. Але мало хто за межами Сумщини знає, що саме на цьому підприємстві народжувався Байконур, з якого Людина вперше відчинила кватирку у космос, розпочавши космічну еру на Землі. Сумчани під керівництвом головного конструктора наземного обладнання стартового комплексу космодрому не тільки розробляли «космічні проекти», а й втілювали їх у життя. Майже усім складом один із «засекречених цехів» на чолі з його начальником Євгеном Павловичем Скориком монтував і встановлював сумське обладнання на Байконурі, а сумчанин Іван Петрович Пономаренко брав безпосередню участь у запуску першого штучного супутника Землі. Суми —єдине наше місто, де створено раду ветеранів Байконура, яка налічує 78 байконурців на чолі з Анатолієм Івановичем Воропаєм.

Тепер, коли Україна відкриває нові сторінки своєї історії і намагається правдиво їх писати, ця соромливо замовчувана інформація про внесок співвітчизників в освоєння космосу має посісти належне місце у людській свідомості.

Сьогодні підприємство, де працює 25 тисяч сумчан, є флагманом у виготовленні найпотужнішого, технологічно досконалого газоперекачувального та газоконденсувального обладнання не тільки в Україні, а й у СНД та Європі. За конкурентоспроможністю його продукція не має перепон.

До підприємств, вироби яких свідчать про працелюбність, кмітливість, високу майстерність сумчан та розносять про них славу у державі і за її межами, належать ВАТ «Сумхімпром», АТ «Сумський завод насосного і енергетичного машинобудування», «Насосенергомаш», ВАТ «Сумсільмаш», найстаріший, заснований у 1869 році «Червонозоряний цукрорафінадний завод» — усіх не перелічити.

Одна з архітектурних окрас міста — філія Сумського обласного Ощадбанку.

У відродженій алеї Слави імена, якими пишаються сумчани.

Не мати боргів

Можна багато говорити про промислову галузь міста, яка є базовою для розв'язання усіх його соціально-економічних проблем, та варто лише відзначити, що із 43 потужних підприємств Сум піврічні рубежі більш ніж на 100 відсотків подолали 30 виробничих об'єднань. Ріст обсягу промислового виробництва у порівняних цінах до відповідного періоду минулого року становив 108,2 відсотка. Сподівалися лише на 101,5 відсотка.

Однак хоч про яке підприємство йшлося б, мале чи велике, уславлене чи непримітне, — скрізь працюють люди, які прагнуть заробляти на принагідне життя, мати над головою дах, тепло та світло. Саме навколо людських клопотів зосереджують щоденні зусилля депутати міськради та міський виконавчий комітет. У цих клопотах найбільше виявляються і здобутки, і недоліки самоврядного господарювання у місті.

Протягом першого півріччя, наприклад, у місті не було випадків, щоб затримували виплату пенсій, а надходження до Пенсійного фонду виконано на 119,7 відсотка та істотно зменшено заборгованість до нього, накопичену за минулі роки. За перше півріччя вкладено у житлове будівництво 12,7 млн. грн. Це у два рази більше, ніж у 2000 році за відповідний період. Понад мільйон гривень спрямовано на молодіжне житлове будівництво. Закільцьовано газопровід у районі вулиці Тополянської та побудовано водопровід по вулиці Ватутіна.

Одначе зі збитками закінчили перше півріччя торгівля, побутове обслуговування, транспорт і зв'язок, будівництво. Залишається високою кредиторська заборгованість підприємств і організацій — 125 млн. грн. Не виконуються заплановані акцизний збір, податок на прибуток комунальних підприємств, збір за забруднення навколишнього середовища, плата за землю, фіксований сільгоспподаток. Тим часом генеральною лінією, затвердженою вищим органом місцевого самоврядування — сесією міської ради, було проголошено не мати боргів у місті Суми.

Міський голова Олександр АНДРОНОВ бачить рідне місто оновленим і квітучим.

До громадянського суспільства, як до Евересту

Серед безлічі повсякденних турбот місцевих громад є проблеми, де, як у дзеркалі, відбиваються суперечності між самоврядною і виконавчою владами, що дедалі частіше заявляють про себе у країні. Не стали винятком і Суми. Основою життєзабезпечення міста є його енергоносії. Потужна Сумська ТЕЦ здатна не тільки повністю виробляти необхідну електроенергію, а й, як вважає радник міського голови з фінансових питань Анатолій Ломазов, прибутки від неї є достатніми для оплати всього бюджетного господарства Сум. Очевидно, з огляду на це, сесія міськради прийняла рішення про створення комунального підприємства «Сумиенерготеплосервіс», яке об'єднало б генерувальні, теплостворювальні та енергетичні джерела для обслуговування населення. До речі, міський голова Олександр Андронов, який також підтримував цю ідею, багато років працював начальником ТЕЦ і проблеми енергопостачання міста знає, як ніхто інший.

Однак рішення сесії міськради облдержадміністрація зустріла «в штики». Навколо ТЕЦ розгорілися справжні баталії, які закінчилися поразкою самоврядного органу.

Як запевняє голова постійної комісії міськради з контролю за управлінням комунальним майном, приватизацією та розподілом житла Микола Чайка, обласна влада на депутатів-бюджетників вчинила неймовірний тиск. Скориставшись відпусткою міського голови, вони домоглися повторного розгляду цього питання і скасували попереднє рішення. В результаті у Сумах створено товариство з обмеженою відповідальністю «Суми-ТЕКО», якому без усякого конкурсу передано в оренду електростанцію.

«Суми-ТЕКО», за словами Анатолія Ломазова, у свою чергу лише виконує функції посередника між обленерго та ТЕЦ, одержуючи мільйонні прибутки, які мали б надходити до міського бюджету.

Навколо цього питання понині ведеться багато розмов, опозиційна преса навіть розповсюдила карту-схему, яка стверджує, що у «реформі» передусім були зацікавлені службовці облдержадміністрації та їхні родини. Це завжди буває тоді, коли дії виконавчої влади розходяться з діями депутатського корпусу, до того ж непрозорі і невмотивовані. А подібних випадків голова комісії міськради Микола Чайка готовий називати багато. Так, наприклад, до переліку об'єктів, які не підлягали приватизації, було занесено готель «Україна». Це мало підтвердження і в рішенні сесії, однак через тиждень готель продали. Тепер така доля може спіткати молодіжний центр «Романтика» та магазин, що обслуговує пенсіонерів. Депутати переконані, що облдержадміністрації не треба втручатися у справи міської влади, особливо коли йдеться про комунальну власність. Влада краще знає, як такій власності дати раду в інтересах громадян міста. Вона й підзвітна перед громадою.

«На жаль, хоча в нас і є Закон «Про місцеве самоврядування в Україні», на практиці він часто залишається декларацією, — каже голова постійної депутатської комісії міськради з питань законності, місцевого самоврядування, депутатської діяльності та етики Володимир Лаврик. — Виконавчій владі співпрацювати з органами самоврядування треба вчитися і вчитися, а вона до цього не прагне. Український винахід «делегування повноважень», якого у самоврядному світі не існує, часто породжує такі колізії, з яких потім вибратися важко». До громадянського суспільства, за словами Володимира Лаврика, як до Евересту, «і ніхто не знає, коли закінчиться сходження, якщо воно ще по-справжньому не починалося».

Фронтові сто грамів на зустрічі з ветеранами.

Новоспоруджений корпус Української академії банківської справи чекає відкриття.

Своєрідною ілюстрацією до сказаного можуть стати цитати з оригінального документа — «Протокола засідання комісії з питань забезпечення своєчасності і повноти сплати податків та погашення заборгованості із заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат» від 30.07.2001 року.

Як відомо, Указ Президента «Про невідкладні заходи щодо прискорення погашення заборгованості із заробітної плати» передбачає щодо керівників виконавчої влади суворі санкції за його невиконання. Цитуємо інтерпретацію Указу на сумський лад: «відмітити незадовільну роботу міського голови м. Суми Андронова О. М. по виконанню Указу Президента:

зобов'язати міського голову м. Суми Андронова О. М. надати до 5 серпня план заходів, графік погашення заборгованості. Встановити завдання з погашення заборгованості: на липень — 3,1 млн. грн., на серпень—листопад — по 5,7 млн. грн. щомісячно;

зобов'язати міського голову м. Суми Андронова О. М. взяти письмові пояснення причин неявки на обласну комісію керівників підприємств: меблева фабрика — Тарасенко О. В., ВАТ «Сумивзуття» — Мітіна Ж. Ю., СДПСП «Демпург» — Дрошенко Г. В., ЗАТ «Демпург АТ» — Гордієнко В. В.;

заслухати Сумський міськвиконком повторно на Комісії 3 вересня 2001 р. У разі відсутності позитивних змін в його діяльності порушити питання про доцільність перебування керівництва міськвиконкому на займаних посадах» тощо.

Підпис: голова комісії В. П. Щербань.

Коментувати зайве. Щоправда, не зайве запитати: це — сталінізм, хрущовізм, брежневізм чи елементарний провінційний вождизм? До речі, місцева преса, телебачення голову Сумської облдержадміністрації Володимира Щербаня інакше не називають, як губернатор. До того ж офіційно і цілком серйозно, вносячи тим самим поправки до Конституції України. Варто обмовитися, що декотрим нашим обласним керівникам слово «губернатор» справді тішить слух і душу. Під такою назвою навіть вийшов український часопис, на що один з губернаторів досить іронічно зауважив: для тих, хто ніколи не дружив з рязанським чи тверським віце-губернатором Михайлом Євграфовичем Салтиковим, він же Салтиков-Щедрін, та не тримав у руках його «Губернские очерки» чи «Губернатора с фаршированной головой».

Одне слово, розумій, як знаєш: чи це заклик до розвою рідної сатири — «нам потрібні свої Гоголі і Салтикови-Щедріни», чи заохочення до взаємозбагачення української і російської культури, чи щось інше.

Голова постійної депутатської комісії міськради з питань законності місцевого самоврядування, депутатської діяльності та етики Володимир Лаврик каже, що втручання облдержадміністрації у діяльність міської ради — постійне явище.

Практикується нагляд за тим, хто як голосує, запрошуються на співбесіди депутати-бюджетники, яких схиляють до прийняття запрограмованих рішень. Нав'язують свої кандидатури на посади в органи самоврядування. За словами Миколи Чайки, людей підбирають не за професійними якостями, «а хто більше відданий або має багато грошей».

Чимало сумчан були здивовані, коли голова облдержадміністрації Володимир Щербань у прямому телеефірі заявив, що міський голова не на місці, хай звільняє посаду і йде до нього в заступники. А коли не схоче, то він зробить усе, щоб Андронова з посади міського голови зняти.

Конфлікти між органами місцевого самоврядування і виконавчою владою, які інколи перетворюються на пряме протистояння, не раз збурювали суспільство. Щодо деяких, як, наприклад, у місті Василькові на Київщині, Верховна Рада створювала спеціальні тимчасові слідчі комісії і приймала відповідні постанови. Частина локалізується на обласному рівні, але більшість постійно нуртується сама у собі — і це свідчить, з одного боку, що в країні не має структури на рівні виконавчої влади, яка б займалася питаннями самоврядування, як, наприклад, у Польщі чи Угорщині. А з другого — про нагальну потребу вдосконалення самоврядного законодавства та рішучого прискорення адміністративної реформи на сучасних демократичних засадах.

...Гарно в Сумах восени. Над тихим Пслом до самої води хиляться зажурені верби, на майданах у скверах одцвітають жоржини, айстри, чорнобривці. У місті, як пишуть тутешні газети, «розпочато безпрецедентну реконструкцію» його історичного центру.

До 1732 року Суми були полковим містом. Після ліквідації полкового самоврядування стали повітовим центром, а з 1939 року — столицею області. Нині середнє місто в історії України заповнює нові сторінки власного літочислення.

Микола КОВТУН,
Анатолій КАРАСЬ.

! У номер

Цікаві факти

Із Сумами пов'язані біографії багатьох славетних людей.

Тут жили і працювали видатний філософ Г. Сковорода, декабрист С. Волконський, видатний юрист і письменник А. Коні, геніальні П. Чайковський і Б. Грінченко.

* * *

У Сумах певний час перебував батько української літератури Т. Шевченко.

* * *

У Сумах народилися і зростали відомий петербурзький книготорговець, один із перших видавців творів Т. Шевченка І. Лисенков та один із найбагатших гірничозаводчиків і фінансистів О. Алчевський.

* * *

У 1888-89 рр. та у 1894 р. у місті жив російський письменник А. Чехов. Тут він написав чимало своїх класичних творів. На міському Лучанському кладовищі поховано брата письменника М. Чехова.

* * *

Майже рік у Сумах жив і працював О. Купрін. Тут він завершив своє відоме оповідання «Якби я був актором», де передав свої враження від міста.

* * *

Сумчани пишаються своїми земляками, почесними громадянами міста цукрозаводчиками Іваном і Павлом Харитоненками. Завдяки їм у XIX ст. місто майже переродилося, набувши привабливого архітектурного вигляду.

* * *

Вдруге місто відродилося у наш час під керівництвом іншого його почесного громадянина М. Лушпи. Завдяки його зусиллям у Сумах виросли прекрасні споруди театру ім. М. Щепкіна, обласної бібліотеки, дитячого парку «Казка» тощо.

* * *

У місті працює 37 середніх і навчально-виховних закладів, 2 гімназії, 2 ліцеї 5 навчально-виховних комплексів, 5 музичних і одна художня школа, 9 середніх спеціальних учбових закладів, університети — державний, аграрний, педагогічний, військовий інститут артилерії при Сумському держуніверситеті, Українська академія банківської справи.

* * *

Сьогодні в обласному центрі розпочато черговий етап оновлення. Триває реконструкція історичного центру, завершується будівництво стадіону «Ювілейний», зводять мости через Псел, відбудовують храми, закладають парки і сквери.

Новий пішохідний міст через річку Псел, якого сумчани давно чекали.

Вибір зроблено

Добробут такої величезної держави, як Україна, не можна побудувати за формулою «купи—продай»

Чорна металургія

Не знаю, чим керувались ініціатори, та особисто мені, на світанні наших реформацій, перейменування столичної вулиці Рєпіна на вулицю імені Терещенка здавалося вельми символічним. Гадалося, мине рік, ну ще місяць, і на слуху у всіх будуть імена молодих вітчизняних промисловців, рівновеликих Мамонтову, Юзу, Прохорову, Путилову, одне слово, славнозвісним підприємцям, хто на початку минулого століття був гордістю Російської імперії, забезпечивши найвищі у світі темпи її розвитку.

Та наш час висував інших героїв. Адептів тіньової економіки. Особливо виразних на тлі деградації вітчизняної індустрії. Недаремно одним із перших результатів приватизації по-українському стало причислення слова «олігарх» до розряду ненормативної лексики.

Але, хай йому грець, не все так кепсько у рідній Вітчизні!

1. Поза межами експерименту

...Звідси, з висоти майже двадцятиметрової позначки сталеплавильного цеху Єнакіївського металургійного заводу, всі парламентські чвари і суперечки у вищих ешелонах влади навколо економічного експерименту в чорній металургії здаються, як би то пом'якше сказати, мікроцефальною метушнею. З тієї простої причини, що внизу, на вельми обмеженому майданчику, вирує справжня праця. Подібна до тієї, яку доводилося спостерігати за років моєї журналістської юності на великих будовах п'ятирічок, які стали здобутком історії.

Десятки, сотні будівельників і монтажників роблять свою справу. То там, то тут спалахують вогні електрозварювання. Брязкають, стикаючися, потужні металоконструкції. Туди й назад сновигають верткі підйомники. Неквапом пробивають собі дорогу поважні бетоновози. Видовище зачаровує. Праворуч, на рівній висоті з мостовим майданчиком, де я стою, потужний кран подає 160 тонн щойно злитого з конвертера металу до новенької печі-ковша. Тут сталь за якихось 40—45 хвилин буде доведено до кондиції за хімскладом. Попереду, внизу шеф-монтажники, поки ще вхолосту, прокручують приймальні рольганги. На них padатимуть шість сталевих струмків з кристалізаторів машини неперервного лиття заготовок. Її обриси, геометрично чітко окреслені потужними несучими колонами, вже переконливо позначено в уявному (як на стороннього спостерігача) хаосі передпускового періоду грандіозної будови.

На металевих конструкціях печі-ковша і машини неперервного лиття сяє аршинна абревіатура — NKMZ. Латинський шрифт мене не вражає, врешті-решт, Європа ми чи ні? І не лише географічно: металургійні модульні агрегати, монтаж яких завершують у Єнакієвому, народилися буквально по сусідству, тут-таки, в Донбасі, на Новокраматорському машзаводі. Вони за всіма параметрами вписуються до системи координат постіндустріальних технологій виробництва чорних металів і анітрохи не поступаються своїм побратимам з марками всесвітньо відомих фірм — італійської Даніелі, австрійської Фест-Альпіне, німецької Маннесман Демаг. Стає трохи прикро. В минулі роки репортажі, телесюжети з такої будови безперечно щодня мигтіли б на сторінках газет та екранах наших телевізорів. Але не помітно, не помітно довкола репортерської атрибутики...

Вже значно пізніше, гортаючи сторінки власного блокнота, подумав: але ж це чудово, що навколо реконструкції ЄМЗ пишуча братія не створювала масмедійного ажіотажу. Копітка, повсякденна, для сторонніх непомітна, але від того не менш грандіозна за своєю суспільною значущістю праця — наочна ознака цивілізованої ринкової економіки.

З першого погляду важко охопити всю багатовекторну значущість будови, що наближається до завершення на єнакіївському заводі, прадідусеві вітчизняної чорної металургії. П'ять років тому це, по суті, містотворче підприємство вважали безперспективним, і мудреці з вищого керівництва країни готували його до повної зупинки. Аргументи при цьому висували більш ніж вагомі.

Галузь, утім, як і вся індустрія, переживала надзвичайно глибоку кризу, в основі якої з позицій макроекономічної теорії лежали структурні перекоси народного господарства у бік важкої промисловості, котрі дісталися незалежній Україні у спадок від колишнього Союзу. Отже, закриття, хай навіть силове, низки найбільших заводів, передусім спрацьованих на 60—70 відсотків металургійних — як найзатратніших щодо енергії, матеріалів і праці —вивільнить ресурси. Ринок автоматично забезпечить подальшу реструктуризацію економіки, а малий і середній бізнес — добробут народних мас. Отаку вибудовувано логіку.

Та правда, котра лежить на поверхні, аж ніяк не завжди істина. Приклад — курортна Швейцарія. Процвітання цієї найбагатшої в Європі держави, всупереч загальноприйнятій думці, на 90 відсотків спирається не на банківську діяльність чи експорт уславлених сирів і хронометрів, а на підприємства важкої індустрії! Інше питання — їхній інженерно-технічний рівень.

З цієї точки зору, наша чорна металургія на початок 90-х років минулого століття являла собою гнітюче видовище. Практично всі заводи було споруджено за лінійними схемами XIX століття. Те саме стосувалося й переділів. Основну масу з 52 млн. тонн річного виробництва сталі виплавляли в мартенах з наступним розливанням по виливницях у зливки. Пропускаючи їх (з три- або навіть чотирикратним розігріванням) через обтискні стани з наступним доведенням у чистових клітях, ми отримували заготовки, придатні для сортового, трубного і листового прокату.

Втім, до деяких особливостей застарілих технологій та їх економічної суті ми ще повернемося. Небезпечне було інше. Глибоке переконання колишніх керівників галузі та деяких метрів від науки в економічній недоцільності та інженерній неможливості реконструкції лінійних заводів за новітніми модульними схемами. Оскільки ж, тоді ще радянська, Україна була перевантажена важкою індустрією, нові заводи, наближені до постіндустріальних технологій, зводили у Молдові, Білорусі, Росії. А на наших, навіть у період докорінних реконструкцій цехів і агрегатів, тих самих мартенів і блюмінгів, консервовано інженерно-технологічну відсталість, так би мовити, на ідеологічному рівні. При цьому учасники та ініціатори таких оновлень попутно, за інерцією мислення чи що, отримували державні нагороди і премії.

І от реконструкція ЄМЗ рішуче спростовує усталені стереотипи регулятивного мислення. І, що, либонь, найголовніше, її витоки лежать далеко за межами економічного експерименту в чорній металургії. Хоча б тому, що надані їм так звані пільги не покривають і сотої частини необхідних затрат. Інакше кажучи, не мають найменшого стосунку до такої любої моїм побратимам по перу політекономічної кон'юнктури рідної Вітчизни. Натомість вони цілком і повністю — в руслі схваленої Кабміном у серпні цього року і переданої парламенту для затвердження Національної програми розвитку гірничо-металургійного комплексу України до 2010 року.

2. Інженер — це звучить гордо

Нашим металургам за останні два—три роки вдалося розв'язати стратегічно важливе для майбуття вітчизняної індустрії, а отже, і всієї економіки, завдання. Всупереч очевидності (хвалити Бога, крім звичайної, існує ще логіка вищого порядку, так звана модальна логіка!) вони на практиці довели реальну можливість і перспективність для України XXI століття переведення на постіндустріальні технології базової і традиційної для нашої країни галузі за умов найстрашнішого інвестиційного дефіциту.

Хай вибачає мені читач за деякі технологічні подробиці, але без них не обійтися. Головні «принади» мартенівського виробництва наведено вище. Додам лише одну деталь. За такої технології понад 20 відсотків виплавленої сталі в готову металопродукцію не перетворюється. Вони залишаються у технологічному кругообороті. А для його підтримання, щоб мати лише один мільйон тонн зливків, треба виплавити близько 120 тисяч тонн чавуну, виробити понад 75 тисяч тонн коксу, видобути принаймні 150 тисяч тонн вугілля, понад 400 тисяч тонн залізної руди. Щороку ми виробляємо десь 25 мільйонів тонн зливків з мартенівської сталі. Неважко обчислити марні затрати праці, матеріалів і енергії. Марні тому, що існують нові технології. Показник виходу готової продукції стосовно обсягів рідкого розплаву на модульних або, як їх ще заведено називати, металургійних міні-заводах сягає 99,8 відсотка! Що ж являють собою такі підприємства?

Під одним дахом на майданчику розміром щонайбільше 200 х 500 метрів змонтовано модулі: сталеплавильний (конвертер або електропіч), пічківш, машина неперервного лиття заготовок і адьюстаж — фінішна обробка заготовки та її пакування. Ані тобі нагрівальних колодязів, ані слябінгів і блюмінгів вагою в сотні тисяч тонн і площею в десятки гектарів, ані переналочних колій, що перетворюють лінійні металургійні заводи на величезні залізничні станції, нічого такого і в помині немає. Зате якість металу, — під замовлення, — за хімічним складом та іншими характеристиками гарантують комп'ютери, що рафінують сталь у печі-ковші з допомогою строго дозованих легких присадок та інертних газів. Це тобі не лопата, якою сталевар на око кидає в мартен потрібні флюси. А кристалічну однорідність металу, якої у виливницях досягти неможливо за визначенням, забезпечують комп'ютери, котрі керують машиною неперервного лиття заготовок. Усе разом дає змогу сертифікувати продукцію за міжнародним стандартом EN ISO 9002. А отже, отримувати за товар повноцінну плату, автоматично уникаючи всіляких антидемпінгових ускладнень, котрі так дошкуляють українським металургам останніми роками. Адже Заходу, та й Сходу, глибоко начхати на нашу технологічну відсталість. А щодо економічної ефективності, наведу лише один показник: ціну будівельних затрат на тонну річного виробництва. На модульному заводі вона коливається від 150 до 200 доларів США. На лінійному — від півтори до двох тисяч. І останнє. Лінійний завод споруджують щонайменше сім років, а окупається він, у кращому разі, років за 10—15. Модульний — будують за один рік, а окупність його — півтора — два роки.

У принципі новий міні-завод на порожньому місці збудувати неважко. Та перемога вітчизняної інженерної думки полягає в тому, що наші металурги розробили і, повторюю, застосували на практиці універсальну, придатну мало не для всіх українських металкомбінатів систему переведення лінійних схем виробництва заготовки на модульні. Та ще й в умовах працюючих підприємств. Теоретично обчислили і навчилися прив'язувати до діючих сталеплавильних агрегатів (конвертерів та електропечей) автоматизовані на базі цифрових технологій модулі, завважте, вітчизняної марки, для отримання передільної заготовки. Тим самим було розвіяно всі казки про суспільну неефективність важкої індустрії. Ділом доведено ту істину, що добробут такої величезної держави, як Україна, не можна побудувати за формулою «купи—продай».

3. Переможці

Давно у мене не було нагоди публічно називати імена людей, чия праця і розум викликають щире захоплення. Роблю це з особливим задоволенням. Доктор технічних наук, ректор Донецького державного технічного університету Олександр Минаєв. Академік НАН України Віктор Єфимов. Член-кореспондент НАНУ Віталій Пилюшенко. Доктор технічних наук, професор Олексій Смирнов. Кандидат технічних наук, завідувач відділу Українського державного НДІ металів Анатолій Глазков. Гендиректор Донецького металургійного заводу Олександр Риженков. Головний інженер Дніпровського металургійного комбінату Володимир Несвіт. Директор Українського державного інституту з проектування металургійних заводів Юрій Кривченко. Президент фірми «Данко» Сергій Момот. Саме ці люди, об'єднавшись у своєрідний творчий колектив, узялися переводити вітчизняну чорну металургію на постіндустріальні технології. У кожного з них, крім учених ступенів і звань, безліч усіляких регалій. Та я з особливою гордістю називаю їх інженерами у первозданному, найвищому значенні цього слова. І ось чому.

Проектуванням і розрахунками металургійних модульних підприємств раніше Україна практично не займалася. Всі напрацювання в цьому напрямі після розпаду СРСР залишилися за кордоном, у Росії. Багато хто з наших перспективних науковців і фахівців подався до чужих країн, далеких і не дуже, і зрозуміло чому. Рівень фінансування вітчизняної науки, а галузевої поготів, за останнє десятиріччя фактично скотився до нуля.

І от за цих умов названі мною люди в прямому розумінні прийшли на виробництво. Не кабінетними вченими, а справжніми інженерами, носіями технічного прогресу. Прийшли тоді, коли галузь іще переживала занепад. Коли на наших заводах гасли домни, один за одним зупинялися прокатні цехи. Можна сказати, відбулася своєрідна культурна революція у масштабах однієї, щоправда, базової для України галузі. Сталося те, чого ніяк не могли добитися наші керманичі в умовах планової економіки командно-адміністративного толку.

Вони не приховують, що їх запросили. Нові господарі старих, ну дуже старих підприємств. Власник значної частини акцій того самого Донецького металзаводу пакистанець Махаммад Захур. Один із засновників Донецького акціонерного науково-комерційного товариства, яке контролює ЄМЗ, Сергій Момот. Незаперечний лідер фірми «Візаві», власника Краматорського металзаводу, Анатолій Лубенець. Одне слово, люди, котрим, як я розумію, через недогляд або недомислення вітчизняних олігархів певного толку дісталися у власність у процесі приватизації практично приречені на злам підприємства. Люди, що вирішили власний бізнес будувати не на коротких грошах, а на реальному виробництві. Коротше, справжні промисловці і цілком сучасні підприємці. Звідси й результат.

Махаммад Захур, до речі, колишній випускник українського технічного вузу, створивши на базі двох цехів ДМЗ нову юридичну особу, — ЗАТ «ММЗ «ІСТІЛ (Україна)» — зумів включити його до складу транснаціонального концерну «International Steel&Tube Industries Ltd», чиї металургійні заводи працюють в Англії і в країнах Центральної Азії. В результаті пішли такі бажані для нас десятки мільйонів доларів іноземних інвестицій, на які й було створено перший в Україні міні-металургійний модульний завод на базі підприємства, збудованого ще в позаминулому столітті основоположником української металургії англійцем Юзом за лінійною схемою. І металопродукція з Донецька сьогодні, так само, як і на початку минулого століття, розбігається по всіх континентах, у тому числі і до США. Сергій Момот спільно з ученими Донецького національного технічного університету здійснює докорінну реконструкцію ЄМЗ. Він зумів зацікавити цією програмою швейцарську фірму «Leman Comodities» і через неї отримати такі потрібні валютні кредити за нормальними, а не за нашими, не підйомними для виробничників банківськими ставками. Анатолій Лубенець, знову ж таки з допомогою отих учених-інженерів, на колись задрипаному, фактично приреченому на закриття Краматорському металзаводі зумів організувати виробництво профілю, сертифікованого за судновим регістром найавторитетніших у світі бюро «Верітас» та «Ллойд Германішер», а в реконструйованій домні одержати вперше у світовій практиці феросилікомарганець. Саме такі підприємці забезпечили фінансами технологічний прорив не тільки на згаданих, а й на деяких інших металургійних комбінатах. Саме вони зуміли матеріалізувати головну нашу перевагу —високий рівень нагромаджених в Україні науково-технічних знань, хоч хочете, національний інженерний інтелект.

Дивись, і їхнім іменем через сто років також назвуть вулиці. Коли не в Києві, то в Єнакієвому чи в Макіївці. А що?

Ігор НАУМЕНКО.

Матеріалізація інтелекту нації — шлях до процвітання України

Війна в Афганістані — хід США у відповідь

(Початок на 1-й стор.).

Є в операції початок

Недільний вечір перестав бути томливим одразу після того, як о 19.30 за київським часом зарубіжні ЗМІ передали повідомлення про початок Сполученими Штатами контртерористичної операції в Афганістані.

Уже на дев'яту вечора практично всі телеканали, в тому числі й українські, майоріли однаковими картинками від CNN, що зображували то переконливе обличчя президента США, котрий звертався до нації, то зелене поле зі спалахами — нічні зйомки бомбардувань Афганістану. Через деякий час на екрані з'явилася й «ціль» бомбових ударів — терорист номер один Усама бен Ладен. Він був не менш переконливий, аніж Буш. Стало зрозуміло, що бійку між світовим співтовариством, очолюваним США, та ісламськими терористами, яку дехто з наших колег вдало охрестив «першою світовою війною з тероризмом», розпочато.

Союзники

Слідом за Бушем виступили прем'єр Великої Британії, який сповістив, що країна вже бере безпосередню участь в операції, президент Франції, який заявив, що французи приєднуються до бойових дій, і канцлер ФРН, котрий оголосив: німецька армія поки що лише подумки разом зі США та Великою Британією.

Щодо НАТО, то по гарячих слідах не було зроблено жодних офіційних заяв. Проте з неофіційних джерел стало відомо, що операція в Афганістані — операція США, а всі інші члени НАТО беруть у ній участь на двосторонній домовленості з Вашингтоном. Поки що натовці лише надали Америці на її прохання літаки-розвідники раннього сповіщення, які перебувають у віданні альянсу.

Треба бути реалістами

Обиватель — істота, далека від високих ідей боротьби зі світовим злом, і його передусім цікавить, як позначиться війна в Афганістані на ньому особисто та на його країні. Опитування громадської думки в США показало, що американці, попри вжиті особливі заходи безпеки, побоюються дій терористів у відповідь. Проте 90 відсотків із них підтримують удар США у відповідь і лише чотири відсотки виступають проти бомбових атак на Афганістан.

У своєму телевізійному виступі директор Київського інституту конфліктології Михайло Погребинський сказав те, про що думає сьогодні багато хто: «Не хочеться говорити таких слів, але мені здається, що завтра їх усе одно хтось вимовить. Є небезпека перестання цілком справедливої війни з тероризмом у третю світову війну».

Щодо реальної загрози з боку терористів для України та українців, то, як повідомив в інтерв'ю ТСН секретар Ради національної безпеки України Євген Марчук: «Теоретично нині, як то кажуть, усе можливо. Але треба бути реалістами і прагматиками. Безумовно, священна війна, або, як її називають, релігійна війна — джихад, оголошена нині талібами, — річ серйозна, але треба зважати, що антитерористична коаліція — сильна й могутня. Це геть новий феномен, який людство задіє проти терористів».

На кордоні

Найбільше розмов експертів і політологів викликають не бомбові удари по Афганістану, а запланована сухопутна операція. Пам'ятаючи, чим закінчилася наземна війна в цій країні для Великої Британії і СРСР, багато хто пророчить США провал.

Хоч би як там було, ведення війни на землі не уникнути. Річ у тім, що таліби вже оголосили джихад Узбекистану за те, що він допомагає Сполученим Штатам, і розпочали перекидання формувань у напрямку узбецького кордону.

Таліби

Сказати, що бомбардування Афганістану стали сенсацією, було б неправдою. Їх очікували всі. І таліби теж.

Учора уряд талібів провів екстрену нараду. Слід гадати, що їхня відповідь не змусить на себе чекати. А ось якою саме вона буде і чи дадуть талібам здійснити задумане, покаже час.

Як повідомило в понеділок офіційне радіо «Талібан», мешканці Афганістану боротимуться до останнього подиху. Цікаво, що, за інформацією цього радіо, внаслідок нічних авіаударів жертв немає. Мало того, вибухами не завдано й матеріальних збитків.

За іншими джерелами, під час першої атаки близько 150 цілей та об'єктів на території Афганістану було знищено чи розбито.

Пакистан

У цій сусідній з Афганістаном країні, яка має ядерну зброю, думки з приводу операції, що розпочалася в Афганістані, як то кажуть, розійшлися.

Сім впливових релігійних авторитетів Пакистану засудили удари помсти в Афганістані, назвавши їх «нападом на іслам» і причиною для початку священної війни. Впливова організація «Рада оборони Афганістану» закликала до джихаду проти США. Ця організація базується в місті Лахор та об'єднує близько 30 релігійних та воєнізованих угруповань. Лідер «Ради оборони Афганістану» Ріаз Дурана закликав до проведення мітингів протесту й наголосив, що «армія Пакистану не згодна з президентом Мушаррафом».

А що ж президент? Насамперед він запевнив журналістів, що жодна атака на Афганістан не розпочиналася з території Пакистану. Водночас Первез Мушарраф зазначив, що американські військовики використовували пакистанський повітряний простір.

На щоці дівчинки жінка-мусульманка написала: «Афганістан, наше серце з тобою»

Мирне населення

Після завдання авіаударів США та Великої Британії по Кабулу тисячі мешканців афганської столиці залишили місто. Це стало можливо лише вранці, коли завершився термін дії комендантської години. Повідомляють, що біженці рухаються переважно до кордону з Пакистаном.

Однак там на них чекає розчарування. Як заявив президент Пакистану, кордони його країни не можуть бути відкриті для афганських біженців. Для надто жалісливих Мушарраф наголосив, що удари були точкові, щоб звести до мінімуму втрати серед мирного населення, і були спрямовані лише на бази терористів, що розташовані поряд з великими містами.

До речі, Іран, переповнений біженцями з Афганістану, також закрив свої кордони...

Отже, мирне населення Афганістану, по суті, залишилося в пастці. Як тут не згадати крилатий вислів президента Росії: хто не сховався, я не винен. Мирному населенню залишається лише сподіватися, що точкові удари і килимові бомбардування його не торкнуться, а вдень головне — не потрапити під «обстріл» гуманітарними вантажами.

Немає операції кінця?

Казати про це поки що зарано. Операцію лише розпочато. Чи вдасться такими методами викоренити тероризм? Запитань та емоцій поки що більше, ніж відповідей.

Яна СТАДІЛЬНА.

Фото АП.

Перекриють фінансовий кисень

Боротьба з міжнародним тероризмом, за задумом фахівців, передбачає передусім локалізацію та перекриття його фінансових джерел. Перший і дуже серйозний крок до цього зробив федеральний уряд, запропонувавши обмежити принцип збереження банківської таємниці. Як пояснив міністр фінансів Ганс Айхель, цього непопулярного заходу вжито в інтересах внутрішньої безпеки та ефективнішої боротьби з відмиванням грошей і міжнародним тероризмом. Він підготував пакет пропозицій не тільки для Німеччини, а й для європейського співтовариства, який планує оприлюднити на зустрічі міністрів фінансів країн «великої сімки» у Вашингтоні.

Федеральний уряд передбачає, що 300 мільйонів наявних у країні банківських рахунків, а також нових буде занесено до бази даних спеціально створеного відомства з тим, щоб можна було легко перевірити джерела надходження на них грошей. А заодно виявити тих, хто злісно ухиляється від сплати податків. У такий спосіб Німеччина залучається до фінансового цькування підозрюваних у зв'язках з ісламськими фундаменталістами, а також талібів за списком, складеним експертами комісії ООН проти режиму «Талібан». Туди внесено десятки організацій фундаменталістського спрямування.

Це — нелегке завдання, бо терористи користуються послугами не тільки підставних фірм, а й найбільших і найвідоміших фінансових інституцій. Тому банкам дано розпорядження уважно «прочесати» свої комп'ютери для виявлення підозрілих комерційних оборудок і слідів тих, хто відмиває гроші. Виявлена при цьому несплата податків у майбутньому каратиметься як злочин.

Треба зазначити, що дискусії про застосування такого інструменту в боротьбі з відмиванням грошей і несплатою податків точилися й раніше, але існував принцип збереження банківської таємниці. Після терористичних актів у Вашингтоні погляд законодавців на цю проблему змінився. Згадали, наприклад, що відомого американського мафіозі Аль Капоне взяли не за його численні злочини, а саме за несплату податків. Юристи отримують значну перевагу: несплата податків вважатиметься попереднім злочином. І якщо в банку виникне підозра, що платіжна операція якимось чином пов'язана зі злісним ухилянням від сплати податків, то він зобов'язаний негайно сповістити про це в поліцію. Інакше працівників банку притягнуть до відповідальності.

Пропонований бундесурядом проект так званого четвертого закону щодо сприяння фінансовим ринкам, імовірно, буде ухвалено Бундестагом наступного літа. У зв'язку з цим створюється спеціальне відомство, яке стане першою інстанцією для банків у разі виникнення підозри у відмиванні грошей. Воно об'єднає фахівців та експертів різних галузей — від поліції і юристів до фінансистів та аналітиків — і передбачає обмін інформацією між державами.

Кожний клієнт кожного німецького банку, а якщо ідея сподобається країнам європейського співтовариства, то й банків інших держав, вивчатиметься, як під мікроскопом. Принаймні, якщо походження грошей здасться банківському службовцеві підозрілим, то клієнт зобов'язаний відповісти на запитання, де він їх узяв. Не кажучи вже про великі фінансові оборудки. Під мікроскоп потраплять не тільки вкладники, а й самі фінансові інституції: кожний муситиме підтвердити свою благонадійність.

Проте тут є одне «але»: самого лише припущення про відмивання грошей недостатньо. Спочатку потрібно це довести, що гроші походять від нелегальних операцій. А це, стверджують фахівці, практично неможливо. Тож юристи вимагають змінити цей параграф у законі. Схоже, до їхнього голосу прислухаються.

Тим часом Міністерство фінансів Німеччини підтвердило: в країні заморожено 13 рахунків імовірних прибічників бен Ладена на 27 млн. марок, розслідується діяльність кількох фірм, помічених у сумнівних операціях з представниками ісламського світу. Фінансовий кисень терористам, запевняє бундесуряд, буде перекрито.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Хроніка. Факти. Події

Київ

Анатолій Зленко: «Україна виступає за якнайшвидший вихід із воєнної акції»

Після виступу на міжнародному семінарі «Превентивні функції ОБСЄ: досвід, можливості, завдання», який розпочався 8 жовтня в Києві, міністр закордонних справ України Анатолій Зленко відповів на запитання журналістів щодо реакції на воєнну операцію в Афганістані:

— Я хотів би сказати, що треба докладати всіх зусиль для того, щоб якомога швидше вийти з воєнної акції і перейти до дипломатичних заходів, економічних та гуманітарних методів виходу з цієї світової кризи.

Ви знаєте, що частина наших ініціатив, висунутих в ООН, знайшли підтримку. Серед цих заходів, по-перше, проголошення 11 вересня міжнародним днем боротьби з тероризмом. По-друге, наша пропозиція щодо скликання Ради Безпеки ООН на рівні міністрів закордонних справ з порядком денним «Боротьба з міжнародним тероризмом». Третя наша пропозиція — це створення відповідної універсальної міжнародної структури з боротьби з міжнародним тероризмом.

— Чи готова Україна надати повітряний простір не лише для військово-транспортних, а й для військових літаків США?

— Ми маємо рішення Ради національної безпеки та оборони України. На основі цього рішення Президент видав відповідний указ, яким дозволяється використання нашого простору військово-транспортною авіацією. Дано дозвіл на переліт над територією України — я ще раз наголошую — військово-транспортній авіації.

— А простір України вже використовували?

— Ні, ще не використовували.

Розмову вів Володимир СКАЧКО.

Люблін

Робочий візит

Минулої суботи Леонід Кучма відвідав з одноденним візитом Польщу. Разом з президентом Польщі Александром Кваснєвським він узяв участь в інавгурації Європейського колегіуму українських та польських університетів, а також відвідав будинок Коронного трибуналу, де зустрівся з керівництвом Люблінського воєводства. На прес-конференції, що відбулася того самого дня в Любліні, президенти України і Польщі підтвердили намір розвивати стратегічне партнерство двох країн, зокрема в економічній сфері. Леонід Кучма підтвердив намір змінити посла України в Польщі Дмитра Павличка.

Тбілісі

Можлива загальна мобілізація

Останнім часом чеченські та грузинські бойовики в Кодорській ущелині Абхазії активізували свої дії. «Можливий наступ бойовиків на низку населених пунктів у Гульрипшському районі республіки», — повідомив міністр оборони Абхазії Володимир Мiканба. За даними абхазького військового командування, нині в Кодорській ущелині перебувають від 400 до 500 чеченських і грузинських бойовиків під командуванням чеченського бойового командира Руслана Гелаєва. У зв'язку з цим міністр оборони Абхазії допускає можливість оголошення загальної мобілізації у республіці.

Пекін

Прем'єр відчуває жах

Прем'єр-міністр Японії Дзюн'ітіро Коїдзумі в Пекіні заявив, що «глибоко жалкує» з приводу японської воєнної агресії, жертвами якої стало багато китайців.

Виступаючи перед музеєм, присвяченим опору Китаю японській агресії, Коїдзумі також зазначив: «Стоячи перед цим музеєм, я відчуваю весь жах війни».

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Фото АП.

Щоб не карали невинних і «притягували» злочинців

Микола МЕЛЬНИК

Микола ХАВРОНЮК

Нині, після набрання чинності з 1 вересня цього року нового Кримінального кодексу, не лише пересічні громадяни, а й люди з вищою юридичною освітою опинилися у досить непростій ситуації. Положення попереднього КК 1960 р. апробовувались сорокарічною слідчою і судовою практикою, піддавалися офіційному і судовому тлумаченню. Вони детально роз'яснені в численних наукових працях — коментарях, монографіях, дисертаціях, підручниках, навчальних посібниках, статтях тощо. Усі судді, прокурори, інші працівники правоохоронних органів, адвокати свого часу, готуючись до майбутньої практичної роботи ще зі студентської лави, вивчали саме КК-60. І ось з 1 вересня ц. р. ми мусимо жити за новим Кримінальним кодексом, котрий, порівняно з попереднім, містить масу новел, багато його положень ще півроку тому розглядали лише як суто теоретичні, а деякі — і як дискусійні. Здавалося б, спливе ще чимало часу, доки фахівці-юристи осилять цей «гросбух», а відтак, доведеться зачекати і на вкрай потрібний науково-практичний коментар цього непростого плоду законодавчих потуг. Поява такого коментарю майже водночас з набранням чинності нового КК —приємна несподіванка. Як і обіцяли, пропонуємо вашій увазі інтерв'ю з юристами-науковцями, під чиєю редакцією так напрочуд оперативно з'явився у світ цей коментар. Кандидат юридичних наук, доцент Микола Мельник — заступник керівника головного науково-експертного управління апарату ВР, його тезка к. ю. н. Микола Хавронюк — завідувач одного з відділів цього управління. Їм слово.

Микола МЕЛЬНИК: — З прийняттям нового КК ми потрапили в ситуацію, коли всі підручники з кримінального права, коментарі КК 1960 р. значною мірою застаріли, практики застосування нових положень нового КК немає, а кримінальний закон потрібно застосовувати відповідно до його букви і духу. А без правильного розуміння таких положень це зробити не так просто, у чому ми переконуємося щоденно із звернень, які надходять в приватному порядку до нас та наших колег з приводу правильності застосування тих чи тих статей КК. Передбачаючи таку ситуацію, ми й зважилися взяти на себе непросту місію допомоги практикам у застосуванні нового КК, прокоментувавши його положення і сформулювавши найважливіші поради щодо розуміння їх правової сутності, правильної кваліфікації злочинів, з'ясування найбільш точного змісту всіх оціночних ознак, навести переліки тих актів законодавства України, без врахування положень яких неможливе правильне і точне застосування цих кримінально-правових норм.

— Мало того, що перед суддями, прокурорами, адвокатами, які вирішують долі запідозрених у скоєнні злочинів тисяч людей, постали почасти нечувані кримінально-правові норми. Під питанням опинилася і легітимність звичних для них десятків постанов пленуму Верховного Суду України, що роз'яснювали застосування норм попереднього КК?

Микола ХАВРОНЮК: — З формальної точки зору, вони не можуть застосовуватися, оскільки стосуються положень старого КК, який вже не діє. Однак за змістом ці роз'яснення певною мірою зберігають свою актуальність стосовно положень нового КК: багато положень щодо кваліфікації злочинів, роз'яснення змісту оціночних ознак досить цінні. Цей факт ми врахували у своєму коментарі, адаптувавши відповідні положення постанов Пленуму Верховного Суду України до нового КК.

Микола МЕЛЬНИК: — За цього, зрозуміло, розраховуємо на оперативний перегляд постанов Пленуму Верховного Суду України (прийняття їх у новій редакції, підготовка і ухвалення нових), які хоча й мають рекомендаційний характер для суддів, але вкрай значущі для практики застосування закону, зокрема і кримінального. Наскільки нам відомо, керівництво Верховного Суду України вже організовує роботу у цьому напрямі.

— Один із каменів спотикання для практиків у застосуванні норм нового Кримінального кодексу —положення, які можна оцінювати і тлумачити по-різному. Яким чином виходили ви з ситуації під час коментування таких положень?

Микола ХАВРОНЮК: — Справді, чинний КК містить значну кількість оціночних ознак, а також положень, які сприймаються двозначно. Є у ньому і деякі логічні неточності. Тому ми передусім виходили із того, що доктринальне тлумачення кримінального закону в коментарі жодним чином не має вплинути на погіршення долі особи, яка притягується до кримінальної відповідальності. Це, на наш погляд, випливає з положення ст. 62 Конституції України, згідно з яким усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачать на її користь. У деяких випадках у коментарі вказано на спірні положення закону і зазначено, у який спосіб те чи те недостатньо чітке положення закону може позначитися на правильній кваліфікації злочину і на долі підсудного. Наприклад, у коментарі показано, що проблематичним є застосування ст. ст. 149 і 188 КК в їх чинній редакції.

Загалом слід усвідомлювати, що коментар будь-якого закону, зокрема і КК, — це позиція його авторів щодо розуміння і правильного застосування закону, яка базується на їхніх знаннях, практичному досвіді, судовій та слідчій практиці, результатах наукових досліджень, положеннях інших нормативно-правових актів тощо.

— Вочевидь, що може з'явитися ще не один такий коментар інших ваших колег-юристів. А тому важливо знати склад саме вашого авторського колективу...

Микола МЕЛЬНИК: — У роботі над нашим коментарем брали участь відомі фахівці у галузі кримінального права, для жодного з яких цей коментар не був першою написаною книгою. Про нас обох та ще одного відповідального працівника апарату Верховної Ради України — кандидата юридичних наук Андрія Ришелюка ваша газета уже повідомляла. З вдячністю назву ще завідувача кафедри Азовського регіонального інституту управління при Запорізькому державному університеті кандидата юридичних наук О. Дудорова, проректора з наукової роботи Київського інституту внутрішніх справ, доктора юридичних наук А. Музику, а також співробітників Львівського національного університету ім. І. Франка: професора, доктора юридичних наук В. Навроцького, завідувача кафедри доктора юридичних наук В. Грищука, заступника декана юридичного факультету кандидата юридичних наук А. Бойка, доцента, кандидата юридичних наук Л. Брич.

Микола ХАВРОНЮК: — Зауважте, що члени авторського колективу не є, так би мовити, «чистими» науковцями: вони також мають різноманітний багаторічний досвід практичної діяльності в галузі права, який здобували (а дехто і продовжує здобувати), працюючи слідчим, прокурором, на інших посадах у правоохоронних органах, адвокатом, юрисконсультом, науковим експертом тощо.

— Коли виходити з відомої народної мудрості про ложку, дорогу до обіду, то ви, безперечно, у виграші. Новий КК прийнято 5 квітня 2001 р., підписано Президентом України 18 травня ц. р., і ось буквально за ці лічені літні місяці з'являється коментар обсягом 1104 сторінки. На тлі попередньої практики написання і виходу подібних робіт — темп спринтерський. Як вам таке вдалося, уникаючи за цього серйозних помилок?

Микола МЕЛЬНИК: — По-перше, як вже було зазначено, всі члени авторського колективу — фахівці в галузі кримінального права, тому детально відслідковували процес прийняття нового КК, а дехто був і учасником цього процесу, зокрема як експерти. Тобто ми не сиділи склавши руки в очікуванні прийняття цього закону.

По-друге, кожен з авторів у науковому плані тривалий час працює над певною кримінально-правовою проблемою, має багатий науковий і емпіричний матеріал, що дає змогу оперативно і якісно висвітлити ту чи ту проблему. Це ми й поклали в основу розподілу розділів нового КК для їх коментування авторами, і таким чином з'ясувалося, що переважна частина статей КК у сукупності «перекрита» науковим інтересом того чи того автора. Звідси й оперативність.

Микола ХАВРОНЮК: — Оцінка якості коментарю — за тими, хто ним користуватиметься, насамперед юристами-практиками. Приємно, що з самого початку його реалізації в торговельній мережі (а він у продажу вже майже місяць), до нас надходять позитивні відгуки. Особливо цінні схвальні відгуки практичних працівників —суддів, прокурорів, слідчих, адвокатів. А щодо помилок чи недоречностей нашої праці — то ми самі за можливості акцентуємо на них увагу наших читачів. Скажімо, з технічних причин у тексті опублікованого поруч з коментарем закону допущено низку прикрих неточностей (ідеться про текст статей 22, 112, 306, 367 кодексу, який не повністю відповідає офіційному тексту КК). Але це стосується лише першого, так званого «пілотного» тиражу, що вийшов у видавництві «Коннон». У наступних тиражах, видрукуваних у видавництві «А. С. К.» (вже з'явилися на ринку), ці неточності виправлено. Мало того, за нашою ініціативою видавництво «Коннон» зобов'язалося безкоштовно обміняти примірники коментарю із вказаними неточностями кожному бажаючому, для якого питання відповідності тексту КК офіційному особливо принципове.

Микола МЕЛЬНИК: — До речі, це підштовхнуло нас звірити офіційні тексти Кримінального кодексу України, опубліковані в «Офіційному віснику України» і у «Відомостях Верховної Ради України». Майте на увазі — ці тексти певною мірою відмінні: не повністю збігається зміст принаймні десяти статей. Ще більш відмінний російськомовний текст Кримінального кодексу України, опублікований у кількох періодичних виданнях. Причина, певне, у тому, що ці тексти брали з різних джерел.

Певні, що «Голос України» і надалі приділятиме увагу роз'ясненням нових норм Кримінального кодексу, адже усі ми, як і ваші читачі, вкрай зацікавлені у тому, щоб жодного невинного не було покарано, а кожного, хто вчинив злочин, було притягнуто до відповідальності згідно із Законом.

Інтерв'ю взяв Анатолій БЕНЬ.

Комунальний синдром:

коли бажання не відповідає можливостям, втручається необхідність

Чинні у нас тарифи на комунальні послуги вже давно вийшли за межі платіжоспроможності населення загалом, а надто — пенсіонерів, інвалідів, багатодітних сімей, одиноких матерів. Не випадково заборгованість за ці послуги продовжує зростати. Політика субсидій лише частково розв'язує (чи розв'язує?) проблеми загальнодержавного масштабу, що випали на долю місцевої влади. До того ж інституція субсидування деяким категоріям громадян не забезпечена фінансово, принаймні повною мірою і своєчасно, а це ще погіршує становище підприємств житлово-комунального господарства.

З іншого боку, споживачі, яких раніше з відомих причин аж ніяк не цікавила методика розрахунків і обгрунтування тих чи інших тарифів на комунальні послуги, тепер дедалі частіше почали запитувати себе: «А куди, власне, йдуть наші гроші, коли взимку у квартирах холодно, а гарячу воду дають лише на великі свята?» Відсутність гласності у процесі ціноутворення комунальних послуг уже породила чимало найрізноманітніших домислів і підозр, а подекуди загрожує перерости на відкрите протистояння між населенням і виконавчою владою.

За воротами «стратегічного об'єкта»

«Тарифи на комунальні послуги краще почуваються і швидше зростають у «тіні»...»

З одкровень «садівника» ЖКГ.

«Ми, мешканці невеличкого містечка Дніпрорудного, що в Запорізькій області, протягом двох років боремося зі своїми можновладцями за справедливість — застосування обгрунтованих тарифів на комунальні послуги, що їх нам надають дуже низької якості», — поскаржилася до нашої редакції Лідія Попова. «Нас довго не допускали до перевірки розрахунків в утворенні цих тарифів. Казали, що, мовляв, комунальне підприємство «Тепловодоканал» — об'єкт стратегічного призначення. Посилалися на державну і комерційну таємниці... До кого ми тільки не зверталися! "Все перевірено. Мін немає", —відповідали нам. Тобто комісії, що нібито перевіряли «Тепловодоканал» (ТВК), жодних порушень не виявили. У нас на руках — лише акти перевірок цих комісій. Ніхто з перевірників так і не зустрівся з нами. І от ми, отримавши все-таки доступ на «стратегічний об'єкт», самі перевірили обгрунтованість зростання тарифів на комунальні послуги ТВК. Щоправда, вибірково. Лише за минулий рік стосовно опалення і гарячої води. Наша комісія встановила, що ці тарифи завищено на 50 відсотків... Тепер ми вимагаємо не залежної від наших чиновників повної аудиторської перевірки ТВК, переобчислення тарифів за всіма видами комунальних послуг і повернення нам наших грошей».

За словами Лідії Тимофіївни, тарифи на комунальні послуги дніпрорудненського ТВК завищувано умисне, з відома директора цього підприємства А. Приходька і головбуха Р. Зарщикової, а міський голова М. Єременко начебто покривав і покриває їхні діяння. У своєму листі Л. Попова звинувачує керівництво ТВК і в підробці документів, і у зловживаннях. На підтвердження своїх слів вона надіслала копію акта вибіркової перевірки КП «Тепловодоканал» депутатською комісією місцевої ради. Як з'ясувалося, цю комісію було створено за розпорядженням... того самого міського голови М. Єременка.

Свої гроші ми лічити вміємо

«Чим більше дірок у комунальних мережах, тим більший вилов...»

З парадоксів «рибалки» ЖКГ.

На жаль, я не маю можливості повністю ознайомити читачів з результатами роботи депутатської комісії. А вона, зокрема, встановила: "Тепловодоканал" недодав (населенню, а також бюджетним, госпрозрахунковим і комунально-побутовим організаціям) 18,6 тис. Гкал теплової енергії на суму 1 млн. 860 тис. грн.; завищено собівартість комунальних послуг шляхом включення затрат на капремонт об'єктів підприємства і за рахунок невиправданих витрат на утримання апарату управління; відволікалися грошові кошти ТВК на закупівлю продуктів харчування та інших не властивих профілю товарів на суму 104,7 тис. грн.; списано дебіторської заборгованості на суму 617,6 тис. грн. тощо. Загалом, за підрахунками перевіряльників, сума невиробничих витрат ТВК становила 1 млн. 484,1 тис. грн.

Комісія дійшла висновку, що «підстав для підвищення тарифів на комунальні послуги у керівництва ТВК немає», і висловила цілу низку конкретних пропозицій, спрямованих на зниження вказаних тарифів. Водночас керівництву ТВК рекомендовано «здійснити переобчислення чинних тарифів», а міському голові Миколі Єременку — «організувати проведення ретельної аудиторської перевірки господарсько-фінансової діяльності КП «Тепловодоканал» за період з моменту останньої ревізії працівниками контрольних органів».

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

(Далі буде).

Волинський «соловейко» з «золотим» пером

(Початок на 1-й стор.).

А вже через хвилину народний артист України, лауреат Державної премії імені Тараса Шевченка, кавалер кількох орденів і, як його називають у краї, «волинський соловейко» Василь Зінкевич під шалені овації вишуканої публіки одержав з рук заступника головного редактора газети «Голос України» премію та особливу відзнаку — «золоте перо». Цієї нагороди Василь Іванович удостоєний як переможець конкурсу «Голос України» у номінації за кращу вокальну майстерність, що проводився в рамках другого Всеукраїнського фестивалю майстрів мистецтв і народної творчості.

Водночас вручення призу «Голосу України» супроводжувало нагородження лауреатів обласних іменних премій в галузі літератури, культури і мистецтва, яке на Волині проводиться щороку. А напередодні про цю акцію розповідали журналістам голова облдержадміністрації Борис Клімчук та голова облради Василь Дмитрук **(на фото вгорі ліворуч)**. Зокрема, премію імені відомого вченого Агатангела Кримського одержали письменник Петро Мах та поетеса Надія Гуменюк. Відзнакою імені геніального композитора Ігоря Стравинського, який тривалий час жив і творив у краї, нагороджено солістку-піаністку обласної філармонії Еліну Пасюк. Премією імені Йови Кондзелевича нагороджений майстер народної творчості Йосип Ромащук, імені Степана Кривенького — народний аматорський хор «Хлібодар» будинку культури села Вільхівка Горохівського району. А премію імені тутешнього шевченкознавця, оберега народних українських звичаїв та обрядів Миколи Куделі одержав директор обласного краєзнавчого музею Анатолій Силюк. До речі, відзнаку лауреатові вручив особисто сивочолий Микола Куделя.

Як і годиться, цьогорічних переможців урочистим концертом привітали лауреати премії минулих років, які справді є мистецьким цвітом талановитого краю: заслужені артисти України Михайло Лазука, Зоя Комарук, Лариса Мікоян, Галина Кажан, ансамбль «Кантабіле» під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України Товія Рівця, хори «Оранта» і «Хлібодар», квартети «Акорд» і «Мелодія»...

А наприкінці урочистої імпрези губернатор Волині Борис Клімчук додав настрою Василю Зінкевичу: від шанувальників його таланту вручив премію, а від облдержадміністрації — ключі від автомобіля «Газель».

Роман ЖИЖАРА,
Володимир КОРОЛЮК,
Віталій СУДДЯ.

Луцьк.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Голос України» захищає читача від цінової «оптимізації».
Хоча Кабмін застосовує «шокову терапію»

(Початок на 1-й стор.).

З легкого слова пана Мухіна та інших навіть Прем'єр-міністр почав говорити про пільгові видання. Але, шановні, де ви побачили пільги? Так, в 2001 році діють тарифи на оформлення передплати та доставку друкованих ЗМІ, які передбачають три рівні — для вітчизняних видань, які потребують фінансової підтримки (це відповідає вимогам Указу Президента «Про державну економічну підтримку вітчизняних друкованих ЗМІ», який чомусь нині ігнорують Кабінет Міністрів та Держкомзв'язку та інформатизації); для видань еротичного, рекламного характеру, а також тих, в яких 50 відсотків загального обсягу — матеріали зарубіжних ЗМІ; для інших видань, яких не перелічено вище. Слова з коренем «пільга» жоден нормативний акт не має. То чи можна казати про якісь пільги для друкованих ЗМІ?

Нашу газету, як й інші, на які поширюється дія Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів», мають доставляти за тарифом, який не перевищує 40 відсотків собівартості. Видання, керівники яких не звертають уваги на різницю понять «собівартість» та «видавнича вартість», регулярно втрачають значні передплатні кошти. Поштовики ж не поспішають з роз'ясненнями. До речі, термін «видавнича вартість» з легкої руки «Укрпошти» та ДП «Преса» почали застосовувати в договорах на передплату та доставку газет і журналів. Деякий час навіть ДП «Преса» давала зразки бланків, що заповнювали для включення до каталогу на передплату, де вказувалося «видавнича вартість (собівартість)». У такий спосіб прирівнюючи один термін до іншого. Різниця полягає в тому, що собівартість — це реальні витрати на видання газети чи журналу, а видавнича вартість — це сума грошей, яка повинна повертатися до редакції (видавця) після отримання ДП «Преса» грошей за передплату. Видавнича вартість може бути набагато більша за собівартість видання. Тому ті, хто ще не розібрався в цьому, втрачають, бо ДП «Преса» на них не поширює дію ст. 9 означеного вище закону, тому що їхні тарифи не перевищують видавничої вартості.

Злощасна постанова Кабміну, якою надано право Держкомзв'язку та інформатизації встановлювати тарифи на передплату та доставку друкованих ЗМІ, постановляє, що вони (тарифи) повинні обчислюватися «відповідно до фактичних витрат на надання цих послуг». Хто ж у нашій державі знає ці фактичні витрати? Мабуть, ніхто. Спочатку редакціям дали повідомлення, що буде встановлено такі нові тарифи на оформлення: за 1 міс. — 1,35 грн., за 3 міс. — 1,20 грн., за 6 міс. —1,10 грн., за рік — 1,0 грн. На прес-конференції нам сказали, що тарифи вже затверджено, і вони будуть такі: за оформлення на 1 міс. передплати — 0,35 грн., за 2 — 3 міс. — 0,80 грн., за 4 — 6 міс. — 1,0 грн., за 7 — 12 міс. — 1,50 грн. Чому така різниця у формуванні тарифів?

По-перше, тому, що досі не відомо, які саме «фактичні витрати» поштовиків. На це вказує і те, що Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції лише тепер планує провести комплексну перевірку тарифної політики «Укрпошти» щодо передплати і доставки преси. По-друге, не прийнято методики визначення «фактичних витрат» «Укрпошти» та формування передплатної ціни на друковані ЗМІ.

Постають запитання: чи варто було в такому «шоковому» порядку приймати Кабміну постанову, чи варто встановлювати нові умови діяльності на ринку періодичних друкованих видань перед початком передплатної кампанії на наступний рік, перед початком нового року, коли вже укладено договори з іншими розповсюджувачами, коли зроблено фінансові плани на наступний рік, подано пропозиції до бюджетів тощо?

На прес-конференції під назвою «Нові засади передплати на 2002 рік» ми марно, виявляється, намагалися з'ясувати логіку розрахунків, обґрунтування їх стосовно вартості послуг «Укрпошти» з доставки, а також вартості приймання і оформлення передплати на видання. Засади, було сказано, ринкові. А тарифи — оптимізовані.

Пам'ятаєте, як у старі часи, оптимізовували ціни, тобто впорядковували. Та ще й на прохання трудящих. Так от, нічого не змінилося. Ціни повзуть вгору. Незважаючи на Указ Президента «Про державну економічну підтримку вітчизняних друкованих ЗМІ». Тепер підтримуватиме ці видання сам передплатник.

Вражає й те, як у рівні умови, себто ринкові, поставили видання вітчизняні, зарубіжні, рекламні, еротичні. Хоча, зрозуміло, статки й мета цих видань зовсім різні.

Проте ринковість у, так би мовити, односторонньому порядку не може задовольняти редакції. Скажімо, якщо «Укрпошта» наполягає на ринкових відносинах, то як вона збирається будувати їх щодо вчасної доставки періодики. Адже не секрет, що є регіони, де газети до читачів потрапляють на третій день. Керівник «Укрпошти» визнав ці факти і зазначив, що не відмовляється доставляти газети вчасно, але не має такої змоги. Мовляв, шукайте іншого доставника. Це вже мова не партнера і вболівальника за збереження і розвиток інформаційного простору, а монополіста в галузі. А вона, між іншим, народилася не сьогодні. В неї вкладено величезні кошти платників податків, котрі вправі розраховувати на віддачу.

Отже, на тлі невчасної доставки періодики і завуальованого підвищення плати за доставку і роботу з передплатником не варто вести мову про розширення інформаційного поля, або принаймні його збереження. І цю думку, до речі, підтвердив керівник «Укрпошти» Василь Мухін такою сентенцією, що, мовляв, лише 30—40 відсотків тиражів періодики розповсюджується за передплатою. Решта — вроздріб. Про яку роздрібну торгівлю газетою, наприклад, може йтися в селах? Дай, Боже, щоб хоча б до райцентрів доставляли газети. Не кажучи вже про те, щоб вчасно. А села — то ніби й не читачі. Водночас пан Мухін наводив й таку цифру: тепер 70 відсотків читачів періодики — це жителі не великих міст, а навпаки — із сільської місцевості. То де правда?

Ми знаємо, що читачі — це переважно мешканці сіл, селищ, райцентрів, великих міст регіонів — вся Україна. «Голос України» на підтвердження цього має і пошту, і наші соціологічні дослідження. Тож для наших читачів найменше підвищення вартості передплати боляче б'є по кишені. Саме тому ми намагаємося втримати ціну на передплату газети. Звісно, ми й самі зацікавлені зберігати або й нарощувати кількість своїх передплатників і читачів загалом. Незважаючи на те, що наші партнери розуміють ринкові відносини лише на свою монопольну корпоративну користь.

Світлана ПИСАРЕНКО,
Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Оголошення

Свято на «Шльонску»...

І ми брали участь у ньому

Футбол. Відбірковий цикл чемпіонату світу-2002. Європа. Завершальний тур.

ГРУПА 1. Югославія—Люксембург. 6:2. Росія—Швейцарія. 4:0. Словенія—Фарери. 3:0.

ГРУПА 2. Ірландія—Кіпр. 4:0. Португалія—Естонія. 5:0. Нідерланди—Андорра. 4:0.

ГРУПА 3. Мальта—Північна Ірландія. 0:1. Данія—Ісландія. 6:0. Чехія—Болгарія. 6:0.

ГРУПА 4. Молдова—Туреччина. 0:3. Швеція—Азербайджан. 3:0. Македонія—Словаччина. 0:5.

ГРУПА 5. Вірменія—Норвегія. 1:4. Уельс—Білорусь. 1:0.

ПОЛЬЩА—УКРАЇНА. 1:1. Олісадебе, 40, Шевченко, 82.

Польща: Дудек, Клос, Карвен, Міхал Жевляков, Валдох, Гайто, Свірчевський (Яцек Бонк, 77), Козьминський (Кжиновек, 65), Марцин Жевляков (Кришалович, 46), Аркадіуш Бонк, Олісадебе.

Україна: Рева, Лужний, Несмачний (Задорожний, 84), Головко, Ващук (Федоров, 79), Тимощук, Шевченко, Попов, Зубов, Мелащенко (Шищенко, 46), Воробей.

Попереджено: Тимощука, 41, Попова, 86.

Арбітр — Х'ю Даллас (Шотландія).

6 жовтня. Хожув. Стадіон «Шльонськ». 35 000 глядачів.

	В	Н	П	М	О
ПОЛЬЩА	6	3	1	21—11	21
Україна	4	5	1	13—8	17
Білорусь	4	3	3	12—11	15
Норвегія	2	4	4	12—14	10
Уельс	1	6	3	10—12	9
Вірменія	0	5	5	7—19	5

Молодіжні збірні. **Польща—Україна. 3:0.** Смолярек, 61, Левандовський, 65, з пенальті, Ольшар, 76. Светохловичі. Стадіон «Скалка». Арбітр — Костас Капітаніс (Кіпр). З поля було вилучено чотирьох гравців гостей: Бєліка, 47, Валєєва, 48, Ткачука, 78, Чернова, 78.

ГРУПА 6. Хорватія—Бельгія. 1:0. Шотландія—Латвія. 2:1.

ГРУПА 7. Боснія—Ліхтенштейн. 5:0. Матч Ізраїль—Австрія відбудеться пізніше.

ГРУПА 8. Італія—Угорщина. 1:0. Румунія—Грузія. 1:1.

ГРУПА 9. Англія—Греція. 2:2. Німеччина—Фінляндія. 0:0.

Отже, дев'ять переможців груп — Росія, Португалія, Данія, Швеція, Польща, Хорватія, Іспанія, Італія та Англія — вийшли до фінальної частини. Команди, що посіли другі місця, візьмуть участь у кваліфікаційному плей-оф (10—11 та 13—14 листопада): Бельгія—Чехія, **УКРАЇНА—НІМЕЧЧИНА**, Ізраїль або Австрія—Туреччина, Словенія—Румунія, Ірландія—команда з азійської групи 3.

Це вже підсумки. Але був останній тур. І виліт наших команд до Польщі. Спочатку в боротьбу вступила «молодіжка». На жаль, через затримку авіарейсу ми встигли лише на другий тайм. Але якраз потрапили на події, які вперше побачив за понад 30 років своєї журналістської практики. Не знаю, можливо, кіпрський арбітр і справді має, як пожартував у радіоефірі мій колега Олександр Липенко, великі мандаринові плантації і збирається гендлювати на польській території. Однак те, що він спровокував скандал на полі і «відкручував голови» нашим гравцям, —факт. Залишив на полі шістьох футболістів і воротаря!

— У першому таймі нічого не віщувало грози, — сказав нам пізніше гравець донецького «Шахтаря» і молодіжної збірної Польщі **Маріуш Левандовський**. — А потім арбітр почав творити дива.

До речі, не тільки ми перебували в шоковому стані. І делегат УЄФА авторитетний французький арбітр Мішель Вотро також. Він сказав після зустрічі: «Однозначно, Капітаніс більше не судитиме міжнародні матчі».

Але слід сказати і про те, що наші футболісти Сергій Ткаченко і Андрій Чернов за жодних обставин не мали права давати волю емоціям.

Отже, наша «молодіжка» хоч і програла, однак посіла перше місце в групі, бо конкурента — норвежців —переграли вірмени — 2:0. На другому місці — поляки. Тож українська команда і вони візьмуть участь у плей-оф (дев'ять перших команд і сім других), переможці якого вийдуть до фіналу. Жеребкування пар відбудеться незабаром. А нам треба формувати фактично нову команду. Адже невідомо, які покарання отримає четвірка вилучених гравців.

Та головні події розгорталися в Хожуві. Збірна Польщі опинилася в досить делікатній ситуації. З одного боку, вона вже здобула путівку до Японії/Кореї-2002. Але перед цим ганебно програла в Мінську — 1:4. Треба було, хоч гопки скачи, реабілітовуватися перед прихильниками. А тут ще дві події: на стадіоні «Шльонск» запланували свято з салютом та ще й у наставника «кадри» Єжи Енгеля день народження. Як тут програвати... Сором та й годі. Протягом поєдинку спортивний літак тягнув за собою стрічку з написом: «Польща у фіналі чемпіонату світу-2002!», весь час нагадуючи своїм футболістам, що від них вимагали.

Для нас і кількох тисяч українських уболівальників приємним і несподіваним епізодом було, коли багатотисячна армія польських шанувальників футболу вибухом оплесків зустріла перші звуки Державного гімну України у виконанні Олександра Пономарьова, який спеціально прибув на матч.

Наші хлопці добре усвідомлювали серйозність ситуації. Покладатися на валлійців, які приймали білорусів, було вкрай небезпечно. Тому українці одразу пішли вперед шукати щастя. І вже на 36-й (!) секунді поєдинку зобов'язані були відкрити рахунок. Але Воробей зблизька влучив у воротаря. І надалі в цього нападаючого, як і в багатьох останніх матчах за клуб і збірну, з реалізацією було кепсько.

На 19-й хвилині Андрій Шевченко перевірив пильність Дудека ударом метрів із тридцяти, і таким сильним, що воротар не втримав м'яча в руках. Однак на добивання ніхто не встиг. Ще один голевий момент біля воріт поляків виник на 22-й хвилині завдяки активному Геннадієві Зубову. Молодий батько (за кілька днів перед цим у нього народилася донька) «продерся» в тили супротивника на відстань пострілу, зробив передачу, та Олександр Мелащенко не встиг підставити ногу.

Після цього темп дещо впав. Як з'ясувалося, це пішло на користь господарям, які поступово перебрали ініціативу до своїх рук. І під кінець тайму нігерійський син польського народу Еммануель Олісадебе показав себе в усій красі, здійснивши сольний прохід і примусивши помилитися наших захисників: точно пробив у дальній нижній кут. Віталій Рева був безсилий щось вдіяти.

Якщо вже казати про цього дебютанта збірної України, то він отримав досить високі оцінки не тільки глядачів, а й фахівців. Один із них, Георгій Городенко, який упродовж десятка сезонів захищав ворота одеського «Чорноморця», а тепер є віце-президентом обласної федерації, сказав мені: «Рева діяв рівно і впевнено, у кількох епізодах виручив команду. Скажімо, на 76-й хвилині. Коли віртуоз Олісадебе міг поховати всі наші надії на плей-оф. А це вже добра заявка».

Отже, на перерву команди пішли за рахунку 1:0. І я попрохав свого давнього знайомого, видатного польського футболіста **Влодзіміжа Любаньського** прокоментувати гру збірної України:

— Половину тайму ліпше діяла ваша команда, — сказав він. — Здавалося, вона здатна дотиснути поляків і забити кілька м'ячів. Але якось раптом українці зменшили оберти. Склалося враження, що вони втомилися. І атака, яку завершив Олісадебе, була цілком логічним підсумком. Якщо ваші хлопці після перерви не додадуть у швидкості, то їм буде важко відігратися...

Відпочивши, українські футболісти дуже старалися. Вони вели атаки не тільки правим флангом, а й лівим, намагалися зробити пролом у польському мурі. І кілька разів були близькі до успіху. Особливо на 58-й хвилині, коли поспіль завдавали удари зблизька Несмачний, Зубов та Шевченко. Відчувається, що в бліцькучій формі перебуває голкіпер Єжи Дудек — надійний страж воріт «Ліверпуля». До речі, кияни зможуть його побачити на НСК «Олімпійський» 16 жовтня під час матчу Ліги чемпіонів.

Але й господарі почувалися упевнено і головне — розкуто. І так до останньої секунди. Не знітив їх і гол Шевченка. Наш суперфорвард ефектно й холоднокровно вразив порожні ворота після чудової передачі Несмачного.

Обидві команди мали можливість вирвати перемогу. На першій додатковій хвилині чудовий шанс знову змарнував Воробей. А на другій — вже Кришалович влучив у поперечину.

Після матчу **Єжи Енгель** почувався двічі іменинником. Він висловив купу компліментів усім гравцям, які здобули для Польщі перепустку на чемпіонат світу після 16-річної перерви.

Почули вдячні слова на адресу своїх підопічних і з вуст **Леоніда Буряка:**

— Насамперед хочу подякувати нашим футболістам, які пробилися до плей-оф. Було складно. Всі знають про наші проблеми з воротарями. Було чимало гравців з мікро-травмами. Але зі складної ситуації вийшли з честю. Особисто хочу привітати Віталія Реву з першою і вдалою грою в національній команді. Хоча наше правило — не давати оцінок по гарячих слідах. Скажу і про те, що в конкретному матчі було припущено прикрих помилок. Зокрема, знаний майстер Владислав Ващук не мав права припускатися таких позиційних помилок. Ми даємо дедалі більше шансів зіграти молодим футболістам. Розраховуємо в майбутньому на Сергія Шищенка, Олександра Співака, Сергія Задорожного. Вони талановиті й перспективні.

— А як українська команда зіграла в нападі?

— Звичайно, у нас було багато слушних нагод для взяття воріт. Але реалізація, на жаль, поки що не на належному рівні. Однак головне, що ми створюємо ці моменти. Настане час, і забиватимемо більше...

Андрій Шевченко хоч і був втомлений після спортивного бою, усе ж зголосився на короткий ексклюзивний коментар для «Голосу України»:

— Польща он уже святкує. А в нас попереду ще багато роботи. Про відбірковий турнір треба вже забути. І якнайсерйозніше налаштовуватися на два поєдинки з німцями. Не варто, мабуть, і казати, як важко буде. Але є місяць для підготовки. З нами знову буде Сергій Ребров. Це дуже вагоме посилення. А ще сподіватимемося на удачу!

І останнє. Федерація футболу України заохотила переможців турніру «Вуличний футбол», що відбувся в Києві цього року, — дитячу команду «Локомотив» з Харкова. Юні футболісти Дмитро Клочко, Олександр Волков, Дмитро Сорокін, Сергій Зінченко, Євген Клочко та їхній тренер Євген Ривкін у складі офіційної української делегації побували на матчах молодіжної та національної збірних України у Польщі. Спілкувалися зі своїм кумирами, популярними журналістами. Треба було бачити, які щасливі очі були в цих хлопчиків. Цю поїздку вони запам'ятають на все життя.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Катовіце—Хожув—Київ.

Ми щиро вдячні ФФУ за допомогу в організації цього репортажу з Польщі.

На знімках: атакує Андрій Шевченко.

Фото Івана ТИМЧЕНКА (ФК «Динамо», Київ).

Події та результати

Хокей

Минулої п'ятниці відбулася звітно-виборча конференція Федерації хокею України. Знову її президентом обрано мера Києва Олександра Омельченка. Трохи пізніше президія ФХУ у складі 15 осіб обере віце-президента і генерального секретаря.

А тим часом триває чемпіонат СЄХЛ. Переможець попередніх двох турнірів, київський «Беркут», проводив матчі на майданчику лідера на той час — білоруського клубу ХК «Гомель». Як розповів віце-президент ХК «Беркут» Олександр Степаненко, трибуни місцевого Палацу спорту були заповнені вщерть. Але кияни, продемонструвавши чемпіонський клас, переконливо виграли обидва поєдинки — 5:2 і 4:2.

У чемпіонаті Суперліги Росії турнірну таблицю знову очолив московський «Спартак», ворота якого упевнено захищає українець Костянтин Семчук. Москвичі в гостях обіграли петербурзький СКА — 5:0 і мають 25 очок.

Успішно стартувала в чемпіонаті НХЛ «Кароліна», яка здобула другу перемогу поспіль, цього разу над «Далласом» — 3:0. Чудово грав воротар переможців, латиш Артур Ірбе. Це був його сотий переможний матч у НХЛ.

Теніс

У Москві фінішував черговий турнір «Кубок Кремля». У чоловічому фіналі росіянин Євген Кафельников переміг Ніколоса Кіфера (Німеччина) —6:4, 7:5. Це п'ята поспіль перемога Кафельникова на московському турнірі. У жінок перше місце розіграли Єлена Докич з Югославії та росіянка Єлена Дементьєва. Кращою виявилася гостя — 6:3, 6:3. У фіналах парних розрядів Анна Курникова (Росія)/Мартіна Хінгес переграли російський дует Єлену Дементьєву і Ліну Красноруцьку — 7:6, 6:3. А в чоловіків білорус Максим Мирний разом з австралійцем Сендоном Стулле переграли індійця Махіша Пхупаті та американця Джефа Таранга —6:3, 6:0.

Футбол

Минулої неділі збірна Китаю здобула путівку на чемпіонат світу. Перемігши Оман — 1:0, за два тури до закінчення відбіркового турніру китайці забезпечили собі перше місце в азійській групі В. Це буде дебют китайських футболістів на чемпіонатах світу.

Ще одне місце у фіналі дісталося збірній США. У неділю американці перемогли збірну Ямайки — 2:1.

А корейські організатори чемпіонату-2002 збираються заборонити курити на стадіонах і проносити повітряні кульки. У такий спосіб вони спробують підтримувати чистоту спортивних споруд. З тих самих причин, либонь, буде заборонено локшину швидкого приготування і будь-які пластикові пакети та упаковки.

Баскетбол

Визначився володар Кубка України — «Азовмаш». Завершальна частина турніру відбулася в Миколаєві. Спочатку грали півфінали. БК «Київ» — «Пульсар» (Рівне) — 82:84, МБК «Миколаїв» — «Азовмаш» (Маріуполь) — 86:96. А позавчора відбувся фінальний поєдинок. «Азовмаш» виграв у «Пульсара» — 85:70 — і став володарем почесного призу.

Скандально відомий супергравець НБА Деніс Родман, який не без успіху знімався в кіно, незважаючи на свої 40 років, збирається повернутися на майданчик. Після Майкла Джордана це було б друге сенсаційне повернення. Клуби, в яких раніше виступав Родман, п'ять разів ставали переможцями ліги — двічі «Детройт» і тричі «Чикаго». Тепер «примхливе дитя» може з'явитися або у «Вашингтоні», або в «Індіані».

Фотофакт

Учасниця щорічного турніру Кубка України з фітнесу Алевтина Лисицина із Запоріжжя виконує довільний спортивний танок під час третього раунду змагань, що відбувалися в Києві. Найкращі українські майстри фітнесу візьмуть участь у чемпіонаті Європи, котрий стартує в Угорщині 14 жовтня.

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

Наступний суперник — Німеччина!

Найзахідніший форпост України

Свята

Минулих вихідних Ужгород відзначав своє 1107-річчя, хоч у хроніках літописів записано, що місто виникло ще 872 року.

Напередодні свята тут відкрився другий міжнародний дитячий юнацький мистецький фестиваль-конкурс «Срібний дзвін», участь у якому беруть 260 юних музичних талантів з усіх куточків України, а також з Росії, Угорщини, Польщі. На Театральній площі пройшло свято мистецтв «Дитячий водограй», у Закарпатському музеї імені Йосипа Бокшая відкрито виставку полотен художника, громадсько-політичного діяча краю Михайла Баника, проведено обласний ярмарок «Золота осінь».

За традицією День міста розпочався святковою літургією. Ужгород немовби перетворився на гігантську мистецьку сцену, на якій виступили колективи музучилища та училища культури, гарнізонний духовий оркестр, закарпатські майстри мистецтв. Але таки головними подіями дня народження міста стали карнавал та урочисте віче на присвоєння звання лауреатів почесної відзнаки Ужгородської міської ради великій групі науковців, освітян, лікарів, митців, виробничників, підприємців, правоохоронців.

Виступаючи перед ужгородцями та гостями, міський голова Степан Сембер наголосив:

— Історики доводять, що Ужгородський замок виник як північний форпост Римської імперії. Нині ж місто — це західна твердиня Української держави. Воно посідає третє місце серед обласних центрів України за доходами на душу населення, лідирує за видатками на освіту й охорону здоров'я.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

Вправність рук, гнучкість тіла — і ніякого шахрайства

Незвичайна професія

Прочитана ще в десятому класі книжка про великого ілюзіоніста Гаррі Гудіні визначила майбутню професію Олега.

І хоча в його трудовій книжці немає запису про те, що він працює на посаді мага в якійсь організації, та саме виступами в нічних клубах і невеликих кафе він нині заробляє на життя. До того ж у нього немає ніякої спеціальної «магівської» освіти. Всього він навчився самотужки тривалими тренуваннями за власними методиками. До речі, на відміну від багатьох своїх колег, Олег не обмежується фокусами з картами або витягуванням з порожнього циліндра носовичків. Хоча й це він опанував досконально. Він розробив свою шоу-програму, до якої увійшло багато екстремальних номерів. Приміром, він просить будь-кого із присутніх у залі зв'язати його міцною мотузкою у позі «ластівки» (коли людина лежить на животі, а руки й ноги разом зв'язані за спиною). У такому положенні його відносять за огороджену ширмою частину сцени, де він позбувається пут. Які-небудь інсценування неможливі, бо будь-хто із бажаючих оглядає цю територію на наявність ножа чи потаємного люка, звідки може з'явитися помічник і визволити мага. Та й «підставних глядачів» не може бути. Контингент не той. Інколи навіть складається враження, що хлопці специфічної зовнішності просто плутають відпочинок з «роботою». Зв'язують так, що на руках ще довго залишаються сліди від мотузок.

Приблизно за таким сценарієм Олега заковують і в кайдани. Причому замки опечатують, і на своєрідній пломбі ставиться підпис глядача.

Але чомусь особливо популярний номер з наручниками, від яких Олег позбувається приблизно за 5 хвилин. Зважте, без допомоги сторонніх предметів на кшталт шпильок. Та й кайдани аж ніяк не з магазину дитячих іграшок.

За його словами, одного разу під час виступу в одному з київських кафе туди завітали повечеряти міліціонери. Не повіривши, що наручники — справжні, вони запропонували йому свої дуже «навороченої» модифікації. Враження від номера можна було спостерігати за очима правоохоронців, adже через кілька хвилин було вручено їхні «браслети». До речі, «братки» не раз пропонували гроші за секрет цього фокуса.

Вибираючи собі сценічне ім'я Нат Рек, Олег знову звернувся до літератури. В одному з пригодницьких романів німецького графа ув'язнили до, здавалося б, геть неприступної фортеці. І тільки віра в краще та жадоба свободи допомогли йому звідти вирватися. Саме це й допомагає Нат Реку виступати перед глядачами без провалів. За його словами, варто трохи розслабитися — і нічого не вийде. Тому він переконаний, що в недалекому майбутньому його майстерність зможуть спостерігати не тільки відвідувачі нічних клубів і барів, а й на великій сцені. Крім того, Олег розробив ще два номери зі сфери, здавалося б, неможливого. Приміром, мага зав'яжуть у мішок і занурять до вщерть заповненого водою скляного акваріума. І якщо звичайна людина може перебувати під водою не більше кількох хвилин, то Нат Реку до снаги майже чверть години. Причому, знову-таки будь-хто із глядачів може перевірити весь реквізит ілюзіоніста. Але, очевидно, цей номер Олег покаже ще нескоро. Грошей, зароблюваних виступами, бракує на виготовлення потрібного реквізиту. Проте надії він не втрачає. Принаймні саме вона дала змогу його улюбленому літературному герою здобути свободу, і саме вона допомагає Олегу в успішних виступах.

Богдан ДОВНИЧ.

Фотофакт

Із покоління в покоління передають в Карпатах уміння створювати справжні витвори мистецтва — ліжники. Так тут називають гуцульські ковдри з вовни.

На знімку: *Ганна Тасійчук з мамою Катериною.*

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Освіта

Шляхетними панянками не народжуються

У місті на Десні відкрито навчальний заклад для шляхетних панянок — Чернігівську вечірню жіночу гімназію. Знання в ній з естетики, косметології, етики, психології, історії України, вітчизняного права та інших предметів будуть безкоштовно отримувати 46 гімназисток. Серед викладачів — науковці місцевих університетів, мистецтвознавці, візажисти, літератори. Опікується новітньою освітньою установою обласний центр соціальних служб для молоді.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

На сцені — зірки, у фойє — діаманти

Фестивалі

Міжнародний фестиваль «Зірки світового балету» відкрився в Донецьку. Ось уже восьмий рік поспіль шахтарська столиця приймає свято класичного танцю. Прагнучи вдовольнити смаки найрізноманітніших верств глядачів, організатори фестивалю включили до його програми і класичні «Лебедине озеро», «Лускунчик» та «Дон-Кіхот», і авангардний Санкт-Петербурзький чоловічий балет під керівництвом Валерія Михайловського. У святі, яке триватиме вісім днів, беруть участь артисти балету із 14 країн.

Уже в перший день фестивалю на глядачів очікувала прем'єра — одноактний балет «Пульчінелла», поставлений німецьким танцівником і балетмейстером Дмитром Сімкіним. Головні партії виконали народні артисти України Інна Дорофеєва та Вадим Писарєв.

Вечори класичного танцю традиційно приваблюють місцевий «вищий світ». Цього разу організатори приготували ще одну «наживку» — виставку діамантів вартістю від 20 до 30 тисяч доларів. Причому обіцяно, що коштовності демонструвати-муть не професійні моделі, а балерини.

Ліна КУЩ.

Театр

Драмою «Украдене щастя» розпочав свій новий сезон колектив Національного академічного українського драматичного театру імені Івана Франка. Вперше за останні 23 роки франківці зустріли сезон без свого наставника — Сергія Данченка. В пам'ять про режисера перший тиждень сезону йтимуть його постановки.

На знімку: *Богдан Ступка та Ірина Дорошенко у виставі «Украдене щастя».*

Фото Станіслава ЧЕРНІЯ (Укрінформ).

Посмійтесь над крутизною ваших дідусів

Прем'єра

Новий (77-й) сезон у столичному Театрі юного глядача на Липках відкрився прем'єрою сатиричного мюзиклу «Лис Микита».

У залі, серед зовсім юної публіки, можна було помітити кількох зацікавлених мужчин солідного віку. Вони не були випадковими глядачами і явно прийшли сюди з наміром згадати молодість. Річ у тім, що літ сорок тому у Києві вже ставили «Лиса Микиту». Це була легендарна вистава, яку тоді звинуватили в паплюженні нашої дійсності й зняли з репертуару. Того «Лиса Микиту» ставив покійний Володимир Опанасенко (правда, не в ТЮГу, а в театрі імені Франка). Нинішня прем'єра належить іншому режисерові — Костянтину Дубініну, але сценографію використану ще ту, сорокарічної давності (художник Михайло Френкель), з тих самих часів і музика Богдана Янівського.

Актори, звісно, інші. Багато з них зовсім молоді, й для них та вистава 60-х років — лише легенда. Втім, нова постановка багата на яскраві ролі: тут чудові Лев (Василь Лещик), Півень (Леонід Марченко), Курка (Людмила Ігнатенко), Мавпа (Валерія Чайковська).

Звичайно, повторити успіх легендарної вистави Опанасенка не вдалося — це взагалі ніколи й нікому не вдається, оскільки змінюється час, і публіка змінюється разом з ним. Історія Лиса-кар'єриста (кар'єриста явно радянського, а не нинішнього) здається наївною юній публіці, котра виросла на крутих фільмах про мафію.

А втім, ТЮГ легко може повернути це собі на користь. Скажімо, буде не зайве, якщо перед початком вистави хтось вийде й скаже публіці кілька слів. Мовляв, зараз, дітки, ви побачите дуже смішну виставу. І чи не найсмішніше в ній те, що колись її суворо забороняли. Бо в роки молодості ваших дідусів це вважалося надзвичайно «крутизною». Дітям це буде зрозуміло, адже вони живуть у світі різних заборон і табу. Одне з таких табу — сміятися над нашим славним минулим. Але хай посміються — чим смішніше, тим краще засвоїться!

Христофор ГРУША.

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.
Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».
Зам. 0311182.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець — Верховна Рада України